JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-DJKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ՍԻ ՏՆՕՐԷՆ
ՑՐՎԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՍՆԿՈՒՂՂՈՒԹԻՆ ԱՌԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԳԱԼԻՏՍ ՊԱՊԳԷՆ ՍԱԼԻ ՀԱՍՏԱՏԻՆՍԿԻ ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՉԵՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ

Մանկական Աշխարհ

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ԹԵՐԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومره ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՐՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի դուրլիք ծանուցմանց համար ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ ❋ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ ❋ 10 ՓԱՐԱ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ ՈՐՔԱՆ ԱԶԱՏ ԵՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔԷՆ

Ժողովուրդին ներկայացուցիչները.— Ահա՛ այս բառարտութիւնը լակ կը բաւէ պնդելու համար թէ երեսփոխանները միշտ պէտք է չփման մէջ գտնուին հանրային, ժողովրդային զգացումներուն հետ։

Այն պահուն երբ այս չփումը կը դադրի, երեսփոխանները կը դադրին, իրենք ալ, ժողովուրդին ներկայացուցիչները ըլլալէ։

Բայց հարց կը ծագի թէ, քանի որ երեսփոխանները անպայման կամ պայմանաւոր ժամանակամիջոցի մը համար ընտրուած են, ի՞նչ նշանակութիւն ունի հանրային կարծիքը անոնց համար։ Ապառ է ան բացարձակապէս իր քուէին, իր համոզումներուն մէջ. չէ՞ որ ժողովուրդը գայն ընտրեց անգամ մը։

Այս պատասխանութիւնը առաջին ակնարկով դիւրին է, և պարզ է անհերքելի ըլլալու ասոնցմէ, բոլոր միւս պարզ բաներուն պէս։

Սակայն, խնդիրը իր բարդութեան մէջ մտնէն դիտելով, կը տեսնենք որ այսպէս չէ, և երեսփոխան մը կը դադրի ժողովուրդին ներկայացուցիչը ըլլալէ։ երբ իր և գինքը ընտրող ժողովուրդին միջեւ գադրած է բարոյական կապը։

Եթէ այս բարոյական կապին խզուիլը դիտող երեսփոխան մը բուսական պաթէկտ ըլլայ, պէտք է դիտակցաբար հրաժարի, նոյն ա՛յն պէտքերուն համաձայն, որ գինքը բարձրացուց ժողովրդային ներկայացուցիչի դիրքին։ Ասիկա սահմանադրական պէտքն է պարզապէս։ Հանրային կարծիքը, լրագիրներու, միթինկներու և ուրիշ զանազան հասարակութիւններու միջոցաւ կրնայ անվտահութիւն յայտնել իր երեսփոխանին ընդդիմած քաղաքականութեան հանդէպ.— երեսփոխանը չի կրնար պնդել իր ներկայացուցիչի հանգամանքին վրայ, մէջ բերելով իր ցկեանս կամ աւելի կամ նուազ պայմանաժամով ընտրութեան պարագան։

Պայմանը նուիրագործուած է ժողովուրդին միջոցաւ, ժողովուրդին քուէով, որոշ փոխանորդութեան մը կրթնցուած։ Այդ փոխանորդութիւնը երբ կը դադրի ընտրողներուն համակիրպութիւնը վայելել, երեսփոխանը բարոյապէս կը կորսնցնէ արդէն իր վարկը, և սոսկ օրէնքի բերմամբ ուժի մը անհաճոյ նեցուկին տուած կանգնէ՝ բարոյական սկզբունքի մը անարգական շարունակողը միայն կ'ըլլայ, մաքուր իմացողութեան մը անմաքուր խոզուակը կ'ըլլայ։

Ըսենք արդէն թէ իրաւամբ երեսփոխան մը իրեն համար աւելի պատուաբեր կը համարի իր սկզբունքին կապած հրաժարիլ, քան եթէ ժողովուրդին վստահութիւնը կորսնցուցած ըլլալու դիտակցութեամբ կառչի միայ օրէնքի տառին։

Բայց օրէնքն ալ ցկեանս կամ փոխարկի վերընտրութենէն իր սկզբունքով հակառակ չէ երեսփոխանի մը ժողովրդային ներկայացուցչութենէ դադրած ըլլալու սկզբունքին, երբ ան կը կորսնցնէ այդ վստահութիւնը։

Սահմանադրութիւնը ի հարկէ կը հասատուի Սահմանադրական կարգերու համար հաստատուած երկիրներուն մէջ, ուր թէ՛ ընտրող և թէ ընտրելի հաւասարապէս չափակից են իրենց բարոյական դիրքերուն մէջ, ուր թէ՛ ընտրող և թէ ընտրելի կը հակնան դիրք և ըստ այնմ կը շարժին։

Այս տեսութեամբ սահմանադրական օրէնքը, տառը յանցաւոր չէ պակասոնի կամ փոփոխ պայմանաժամի իր հաստատութեան համար։

Քննեցէ՛ք գործին խնդիրը և պիտի հանիք միեւնոյն եզրակացութեան։ ժողովրդային վստահութիւնը կորսնցնող երեսփոխան մը պարզապէս շահախնդիր, անարժան, անարժան անհատ մը միայն պէտք է ըլլայ իր թիկնաւոռին մէջ բազմելու կամ յոխորտալու համար։

Շատ օրինաւոր ալ չէ՞ այն տեսութիւնը թէ երեսփոխան մը, ընտրուելէն անմիջապէս վերջ, այլեւս կը դադրի գինքը ընտրող չրջանակին ներկայացուցիչը ըլլալէ, և կը դառնայ ԱԶԳԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ։

Երեսփոխաններու ամբողջութիւնն է որ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՈՒԹԻՒՆԸ կը կազմէ. անհատ երեսփոխանները առանձինն դիրքը ընտրող չրջանակներուն ներկայացուցիչներն են սոսկ, և ասիկա ալ դժուար չէ ըմբռնելը։ Չէ՞ որ սահմանադրապէս հաստուն երկիրներու մէջ ո և է չրջանակի երեսփոխան միշտ իր ընտրողներու հետ չփման մէջ է. մասնաւոր ընտրական մեծաւոր դիւան մը կայ ամէն չրջանակի մէջ, որ կերպով մը «ֆօնթրոլէօռն» է իր երեսփոխանին։ Երեսփոխանները իրենց յատուկ կեդրոնները ունին մէջ իրենց ընտրողներուն ազնիւ կը խօսին, իրենց նախապէս ընդգրկած ծրագիրը կը պարզեն։ Ցեղոյ ամէնքը մէկ գալով Խորհրդարանին մէջ, հարիւր այս կերպով բոլոր չրջանակներուն համախումբ վստահութեան արժանացողները կ'ըլլան ազգին երեսփոխանները։

Հիմա երեւակայեցէ՛ք որ այս ինչ երեսփոխանը, իր ընտրութեան թուականին իր ընտրողներուն կողմէ իրեն պարտադիր եղած ծրագիրը չկատարէ, և, ինչպէս տարին մէկ քանի անգամ պարտաւոր է, իր չրջանակին մէջ իր ընտրողներուն առջեւ բոլորովին տարբեր ծրագիր պարզէ և չընտրուելու։— Խորհեցէք վայրկեան մը, ան կը դադրի ասով իսկ այդ չրջանակին երեսփոխանը ըլլալէ, և կը փութայ հրաժարիլ։ Եթէ մեր կարգը մը երեսփոխաններուն պէս խորհինք «ազգի երեսփոխան» այդ բառարտութեան վրայ, յայտնի է թէ չարաչար կը սխալինք. եթէ այդ կարեւոր անփոփոխութիւն ըսածը ճիշտ ըլլար, այն ատեն օրէնսդիրը պիտի պահանջէր ոչ թէ իւրաքանչիւր չրջանակի մէկ կամ մէկէ աւելի երեսփոխանը, այլ ամէն չրջանակի մէջ ընդհանուր ցանկի մը քուէարկութիւնը։

Այս իրողութիւնը հարկ է մեր բոլոր ընտրողները գիտնան, իրենց իրաւունքին մէջ մնալու և երեսփոխաններուն սանձ մը դնելու համար, որպէս զի իրենց անձնական բարեկամութիւններուն, շահերուն, կապակցութիւններուն համեմատ չդրժեն իրենց ազգային ներկայացուցչի վսեմ պաշտօնին։

Այս խնդիրը այս օրերուս յուզուած է մինչեւ իսկ Բարիզի մէջ, ուր ի մտոյ պիտի կատարուի Նախագահական ընտրութիւնը։ Հանրային կարծիքը պէ՞տք է ազդէ երեսփոխաններուն վրայ։ Եւ պատասխանը ընդհանուր կերպով հաստատական է։

Մեր կարգուսական ժէտվէ կը յայտարարէ թէ անմոռանալիներուն պլուարը կ'ըլլայ երբ Մերակուսակցութիւնը և Երեսփոխանը, բանին քննութեամբ մը, նախնական խորհրդակցութիւններու և հաշիւներու թերմամբ մը, մեծամասնութիւն մը չենն և հանրային կարծիքին վստահութիւնը և համակրութիւնը չվայելող Նախագահ մը ընտրեն։ Ո՞ւր կը մնայ իրենց ազգային ներկայացուցչի դերը, երբ այդպիսի ընտրութեան մը պարագային ապահովաբար ժողովրդային յուզում, սպասամբութիւն կրնայ պատահիլ։

Մարնեցէ՛ք որ արքայական հակումներէ անբաժան կուսակցական մը յանկարծ նախագահ ընտրուի այդ... մեծամասնութեան կողմէ։ Ինչ կ'ըլլայ ասոր հետեւանքը, և այդ վայրկեանին իսկ ինչ կ'արժեն Ազգն Խորհրդարանին մէջ բազմելու իրաւունքին վրայ պնդող անչափ թիփերը։

Մեծամասնութիւնը իրաւունք չունի իր կարգին ստեղծելու բանութիւն, զոր չախչախելու համար ա՛յնքան զոհողութիւններ բրած է ոնէ սահմանադրական ազգ։

Թուրք Խորհրդարանին արժանապատիւ անյաջողութեան և միկրոբաբար սպառումին բուն պատճառը ինչ էր արդեւ։— Ո՞չ ապաքէն այն որ Խորհրդարանին մէջ անհամակարգ, քիսնխնդիր, հին կարգերուն վրէժիմիդիր ներկայացուցիչներ յայտորդաբար եկան բազմնցան, ժողովրդային պէտքերը, բաշխանքները, իսէալները փոփոխակի քանդելու մտոք, և որուն հետեւանքը եղաւ այսօրուան Թուրքիան, Ճանիներու, Պալան Զաւէնները, Էպուզիտներու սխրագործութիւնը...

ԵՐ. Ֆ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՍԱԴՐԱՆԵՐՆԵՐՈՒ ԳԱՂԱՓԷ

Հեռո՜ւ, հեռու տեղերէ մենք Պոլիս կը վազէինք, շտապով, հեւ ի հեւ։ Եւ մի գեղեցիկ օր հասանք մեր երազած Պոլիսը, մեր երազներու աշխարհը, որուն դիւթական պատկերին չուրջ մեր ամէնէն թանկագին ցանկութիւնները մեր ամէնէն կրքոտ երազները այնքան ուժգին կը խնկարկէին։ Ասրիներէ ի վեր, և որու չուրջ պար կը բռնէր մեր յոյսերու կրակը, այնքա՛ն վառ, այնքա՛ն կարմիր բոցով։

Մեր երազներու աշխարհն էր ան, Պոլիսը, գեղեցիկ, հմայող, որուն հմայական ոյժի ալիքները իր համբաւին հետ, դարերէ ի վեր կը պտտէին դէպի Արեւելք և դէպի Արեւմուտք, աշխարհի բոլոր կէտերու վրայ, բոլոր երկիրներու երեւակայութեանց ազնիւ։

Հին ժամանակներէ ի վեր նա կը պահէ իր միջնոյն կախարդական, քաղցր ոյժը։

Օ՜, մենք տեսանք Պոլիսը իր ափերով, իր հմայիչ չրջապատքով, իր ընդհանուր հեռապակերով։

Հակայական ապառուրութիւն կը թողու այդ պատկերին վսեմագեղեցկութիւնը։ Մեծ քաղաքին չուրջ անհուն, խոր կապոյտով, կամար երկինքը, երկնային մըսիտով խայտացող ջուրերուն հետ ամուր սեղմած իրենց մէջտեղը սիրուն բլուրները, դալա՛ռ եղեգնները, գիրկ-գրկի, սիրային անոյշ պար մը կը պարեն։ Արքեցնող ինչպիսի տեսարան, երբ արեւի ճառագայթները ծովուն պղպեղն հայելիին վրայ դիւթական պարով կ'արագացուն և հաղար ու մէկ կայծեր դուրս կը ցայտեն դէպի վեր, երկինք կը նետուին, հորիզոնը կը կարմրի. կապոյտ ջուրերը կը խայտան, անթիւ անհամար կայծեր, չողեր խառնելով օդին, աչքերը կը դիւթուին, հոգին վէտ վէտ, օրօրուն ալիքներով արբեցած, կը տարուի երազային ալիքներուն, արքիներու ափաբեր։

Այդպէս է Պոլիսը, հարուստ, հրաշալի գեղեցկութիւնով օժտուած, յաւերժահարսի, կախարդիչ պարիկի նման նա քաջեր է իրեն շատերը, ժողովուրդներէն, մեծ իշխողներէն սկսած մինչեւ պարզ անհատները։ Նատերու, աշխարհակալներու սիրոյ գրաւեր է իրեն և փոքրութիւններու ենթարկեր։ Վաղեմի դարերէ ի վեր այդպէս են կարծեր մարդիկ, աշխարհը այդպէս է տեսեր Պոլիսը, կախարդական քաղաքը։

Այո՛, կախարդ է նա իր արտաքին գեղեցկութիւնով. իսկ դիտեցէք ներքինը, նայեցէք դինքը պնծող փէչերէն, զգեստներէն ներս։ Եւ ինչ ահաւոր հակադրութիւն։ հրաշալի գեղեցկութեան դիմաց, դուք պիտի գտնէք այլանդակ, սոսկալի տգեղութիւն. փայլուն, վառ գոյներով պատկերներուն դիմաց դուք պիտի տեսնէք սեւ, անտեսի փութեան, ողբալի քայքայումի երեւոյթները։

Վազուց ի վեր Պոլիսը իր կախարդական երեսովն է միայն ճանչցուեր, գրաւիչ սիրուն պատկերը յարմանակ տարեր է միշտ սեւ պատկերին վրայ, որ ներքինն է։ Եւ որպէս անման ճարպիկութիւնով պնծուած, երիտասարդացած վիսկ, կախարդ յաւերժահարս, հինէն ի վեր, նա միշտ փորձութեան է ենթարկեր ամբողջ աշխարհը, ժողովուրդները։ Անոնցմէ վերջինը և նորագոյն հայուորը եղաւ յաղթական Պուլկարը, որ պիտի չարուն ակէր իր սիրապեղ, գեղեցիկ Պոլիսէն հրապուրողի գինով յառաջխաղացումը եթէ իր առջեւ բարձրացող ծանր արգելքները ուժգնապէս չսթափեցնէին զինքը։

Այդ դեղեցիկ, պճնուած կախարդը իր դիւթական ոյժով գերեր է շատերը, և անկէ հմայուողները յետոյ տեսեր են իր ներքինը, փտած, ախտաւոր չարաւներով ծածկուած մարմինը. բայց ուշ. հմայուողը, մասնուած անոր թունաւոր ճիրաններուն, անոր ախտաւոր չարաւներով թաթխուած, անկարելի է որ ազատի։ Եւ իրապէս այժմ որ կ'ապրինք այդ գաղափարն կախարդական սադրանքներուն տակ, ամենէն աւելի մեր երկիրը մեր ամբողջ դաւառներն են որ կը հիւծին, կը մաշին եղեռերդօրէն, ախտաւոր քայքայումով։ Պոլիսը, կեդրոնը ժողովուրդներու, ցեղերու կեանքին, երկրին քաղաքական իրաւունքներ

Օրուան Կացութիւնը

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ԽՍՆՈՒՑԱԳԻԾԸ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿՈՒԱԿԻՑ

(ՍԻՐԻԼ ԻՐԻՆՈՒԱՆ ՆԻՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑԻԷՆ)

Լոնտոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ, կ'սկսին տարակուսիլ յիշ մը Մեծ Տէրութեանց Պոլսոյ ներկայացուցիչներուն կողմէ Բ. Դրան տրուելիք հաւաքական ծանուցագրին առաջ բերելիք դրական արդիւնքին վրայ։ Լիմրիէի մասին կարծիքները գրեթէ միաձայնութեամբ համերաշխ են։ Տէրութիւնները օսմ. կառավարութենէն պիտի պահանջեն որ քաղաքը յանձնէ Պուլկարիոյ, որով հետեւ բացարձակապէս անկարելի է որ Թուրք բանակը վերջին գրաւէ Լիմրէնէի ամրութիւնները։ Բայց բոլորովին ստոյգ չէ թէ ամէնքը պիտի ձայնակցին Պուլկարիոյ յիշեալ կէտին շուրջ բրած պնդումներուն։

«Թայմզ» կը գրէ թէ ընդհանուր տրամադրութիւն կայ դաշնակիցները, մասնաւորապէս Պուլկարները, ինչպէս նաեւ Թուրքերը պատասխանատու բռնելու ան անելին համար, որուն մասնակցած է ներկայիս դիւանագիտութիւնը։ Պուլկարներու պնդումը, կ'ցնցու մասին այն թրքական հին մայրաքաղաքին որուն բնակչութիւնը մեծամասնութեամբ մահմեդական է — և բանակցութեանց եղանակը, ոչ չափով կասկած յառոյ էր բերեն Պուլկար պետական անձերու իմաստութեան մասին։ Շատ բնական է որ Պուլկարիա ոչ միայն Պուլկարներով բնակեալ գաւառները կը պահանջէ, այլեւ լաւ սահմանագլուխ մը ուզէ պնդէ իր բացարձակ հակադրութեան տակ ասնել այն երկաթուղիները որոնք Պուլկարիոյ երկրամասը պիտի միացնեն Սեւ ծովեան իր ապագայ նաւանգիստներուն։ Բայց կը կարծուի թէ Պուլկարիա կրնայ իր այս նպատակին հասնիլ ասանց Թուրքիան հարկադրելու ստորացուցիչ յանձնումին, քաղաքի մը, որուն այնքան յիշատակներ կան կապուած և որուն պաշտպանութիւնը Թուրք բանակին միակ փայլուն էջը կը կազմէ վերջին պատերազմին մէջ։

«Թայմզ»ի դիտողութեանց ալեւ լայն ըմբռնում մ, հաւանաբար Պուլկարիոյ համար աւելի իմաստուն դրդ պիտի ըլլար, ինք ըլլալով անմիջական դրացին Թուրքիոյ, և ազգային ու քաղաքական այնպիսի պատճառներ ունի Թուրքիոյ բարեկամութեան ձգտելու։

«Թայմզ»ի թղթակիցը կ'աւելցնէ ասոր վրայ, ըսելով թէ, եթէ Լիմրէնէի խնդիրը առանց դժուարութեան չէ, կրնայ՝ նրը չատ աւելի փափուկ հարց մը կը մնայ։ Տէրութիւնները այս կէտին շուրջ իրար միակ համաձայնութեան մէջեն, որոշած են, հաւաքական ծանուցագրին մէջ չյիշել զայն։ Իսկապէս յենուելով Երբեակ դիւանագիտութեան Տէրութեանց, կը պահանջէ որ Անատոլուն եղերող կղզիները Թուրքիոյ յանձնուին, մինչդեռ Երբեակ համաձայնութիւնը ամէն տեսակէտով, Եւրոպայի և Թուրքիոյ մտադրութեան համար, աւելի լաւ կը նկատէ որ կղզիները թողուին Յունաստանի։

«Այս պայմաններու տակ աւելորդ է ըսել թէ նաւային ցոյց կատարելու խօսք չկրնար ըլլալ այժմ։ Թուրք քաղաքական շրջանակները բոլորովին ապասով են այդ մասին և առանց մեծ անձկութեան կ'ըսպասեն ազգութեանց հաւաքական ծանուցագրին»։

*** Պերլինէն «Թան»ի թղթակիցը հաղորդեալ հեռագրերուն պարունակութեան նայելով, տէրութեանց դիւանագիտական աշխատութիւնները շատ յուսալի կ'ընթանան։

Վիէննայէն կը հեռագրեն որ, եթէ տէրութեանց Պոլսոյ մէջ կատարելիք դիմումները յաջողութեամբ չպսակուին, այնպիսի կացութեան մը առջեւ պիտի գտնուինք, որուն հետեւանքները անկարելի է նախատեսել։

Պերլինի մէջ այն տպաւորութիւնը ունին թէ Թուրքիա այս վերջին օրերս, աւելի յստակ ընդդիմութիւն ցոյց կուտայ։ Անոր ներկայացուցիչներուն գրածած հատատակամ լեզուէն կը վախցուի թէ Տէրութեանց Բ. Դրան մօտ կատարելիք դիմումը այն անմիջական և կատարեալ յաջողութիւնը պիտի չունենայ, ինչ որ կը կարծուի ամենք։

Գերման մամուլը կ'զգուշանի այդ հանգարտ փոփոխութենէն։ Թուրքիոյ հանդէպ տածուած քարեկամութիւնը, որ վերջին շաբաթներս լուսն էր, այսօր վերանոյն կը զօրանայ։

«Պերլինէր Թակէպլաթ»ի մէջ կը գրուի հետեւեալը.— Մեր զգացումը այն է որ Թուրքերը իրաւունքներ ունին այդ Լիմրէնէի քաղաքին վրայ, զոր այնքան քաջութեամբ պաշտպանեցին։ Պուլկարները, որոնց մինչեւ հիմակուան յարձակումները ձախողեցան, բնաւ իրաւունք չունին Լիմրէնէի վրայ։ Այն պայմանին, երբ Պուլկարները յաջողին Թուրքերուն բնդունիլ տալ Լիմրէնէի յանձնումը, մենք առարկելիք չունինք, բայց չենք ըմբռներ այն թէ Գերման կառավարութիւնը այս գործին մէջ տարօրէն կողմնակցութիւնով և մի միայն մէկ կողմին, Թուրքիոյ վրայ գործադրէ իր դիւանագիտական գործունէութիւնը։

Վարդ մը մայրաքաղաքներու մէջ, Բ. Դրան մօտ միջամտութիւն կատարել պահանջուելէն ի վեր, մենք գիտէ՝ տուինք թէ Բուանքառէի առաջարկը հակառակ է չէզոքութեան օրէնքներուն։ Այդպիսի գործողութիւն մը ծանրակշիռ քայլ մըն է որ իրական պատճառներ ալ չունի»։

Միւնոյն ոճով կ'արտայայտուի «Թէկլիլէ Ռունտշաու» և ուրիշ թերթ մը.— Տէրութեանց միութիւնը չնորհաւորելի գործ մըն է, բայց պարզ է որ իրենց դիմումը Պոլսոյ մէջ, ապարդիւն պիտի մնայ։ Թուրքիա կրնայ, նոյնիսկ պիտի պատասխանել Եւրոպայէն որ նմանօրինակ դիմում մը եւս կատարուի Պալքանեան դաշինքներուն մօտ։ Պատերազմիկներու մէկ կողմին մօտ կատարուած դիմումէ մը, թաքուն նպատակներ կը հետեւցուի։

«Փերմանիա և Աւստրիա պէտք չէ հաւանին որ Թուրքիա այդպէսով ստորնացուի։ Օսմանեան կայսրութիւնը պէտք է վերապրի նաև պատերազմէն յետոյ։ Գերմանիոյ գործելու վայրերը այնքան բնդարձակ չեն երկրագունդին վրայ, պէտք է մասնել ապագային մասին»։

ԳԵՐՄԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐԸ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ

Վիէննայէն «Թանի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ բոլորովին անհիմն են այն լուրերը, որոնց համեմատ Գերման մարտանաւերը միջերկրականի մէջ նաւային կայաններ չունենալով, պիտի երթան Բոլա և Թրիէսթէ և ի հարկին, Աւստրիական նաւատորմիղներուն մասնակցութեան տակ պիտի գուան։

Նոյնպէս և անհիմն է Ռուս նաւային շարժումներու լուրը Սեւ ծովու և Ռուսական ջուրերուն մէջ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԲԱԺԻՆԸ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ

Անգլիական երրորդ նաւաբաժին, որ միջերկրականի մէջ միայն քանի մը շաբաթուան կայմ պատրաստ մը կատարելու եկած էր, մինչեւ որ ներկայ ուզնպաղը չվերջանայ։ Անգլիա պիտի չվերադառնայ։

Ասոր հակառակ, Մալթա մեկնելիք մեծ յանձնաւորը առժամապէս Անգլիոյ ջուրերը պիտի մնայ։

ՅՈՒՍԱՏ ՓԱՇԱՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Յուսատ փաշա, որ Մալթայ կը գանուի այժմ, հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է «Թանի խմբագիրներէն մէկուն.— Իբրեւ Եգիպտոսի իշխան, և հետեւաբար իբրեւ Ալպանական ցեղէ ծագում առնող մը, ես իմ հայրենի երկրիս օգտին ի սպաս կը դնեմ իմ բոլոր փորձառութիւններս, և գործունէութեան ոլորտ։ Եթէ Ալպանիա պիտ հիւսիսի զայն կազմակերպելու աղնիւ գործին, և եթէ Տէրութիւնները հաւանին ասոր, ես պատրաստ պիտի համարեմ ինծի այժմու նուիրելով այդ մեծ գործին։ Ես թեկնածուի շարժումներեր չեմ կատարեր և եթէ Ալպանիա կամ տէրութիւնները ուրիշ մը ընտրեն, պիտի չնկատանիմ իրաց ընթացքին, այդ պատճառաւ ոչ է ձեռնարկ չկատարեցի Ալպանիոյ մէջ, հրացանները առաքումը իմ գործս չէ։ Ես յեղափոխական չեմ, այլ Ալպանցի մը, որ Ալպանիոյ դատը կը պաշտպանէ, ատկէց աւելի ուրիշ ոչինչ։ Իմ ծրագիրս կը բովանդակուի հետեւեալ քանաձեւին մէջ «Ալպանիան Ալպանցիներուն»։ Այս բանաձեւը կ'ընդարձակեմ երեք ուղղութեամբ. անկախութիւն, ցեղագրական միութիւն, բնական սահմաններ։

Նախ անկախութիւն և ոչ թէ ինքնավարութիւն։ Ադրարեւ սխալ մը պիտի ըլլար Ալպանիան թրքական գերիշխանութեան տակ պահելը։ Թուրքիա այլեւս Եւրոպայի մէջ չկրնար գործունէութեան և կազմակերպութեան ազդակ մը ըլլալ։ Ալպանիա իր առաջին տարիներուն օգնութեան պէտք ունի, ինծի տրամաբանական և փրկարար այն կը թուի որ, Ալպանիոյ քսանրօրեայ վեց մեծ պետութիւններուն կողմէ հաւաքաբար կատարուի։ Ցեղային միութիւնը երկրորդ խնդիրն է։

Այսպիսոյ մէջ երեք կրօն կայ. բնակչութեան երեք չորրորդը մահմեդական է, Քրիստոնեաներէն 200,000ը կաթոլիկ եւ մնացածը օրթոդոքս կրօնին կը պատկանի։ Բայց զանոնք բարու կը միացնէ ազգայնական մեծ զգացում մը։

Եւրոպայի մէջ Ալպանիոյ մասին տարատամ դաղափարներ ունին։ Ժէօն-Թիւրքերու ոէժիմին տակ Ալպանցիները պահանջեցին ինքնավարութիւն, բայց ոչ միայն ինքնավարութիւնը մերժեցին իրենց, այլ նոյնիսկ անոնց ղէնքերը հաւաքեցին։ Եւ ես կը կարծեմ թէ Թուրքերը իրենց պարտութենէն վերջ շատ ցաւեցան ասոր վրայ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն «Թանի»ին.— Ելմտական նախարարը որոշեց անմիջապէս երեք միլիոն օսմ. ոսկիի զանձատոմս հանել հրապարակ։ Կը կարծուի թէ այս գանձատոմսերէն երկու-քուկէս միլիոն ոսկին պիտի տրուի բանակին հայրենիքներուն։ Ելմտական կացութիւնը գոհացուցիչ չէ։ Ելմտական նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն մէկը յայտարարեց որ պաշտօնականներու և սպաներու թոշակին համար ամսական 300,000 ոսկի կը տրուի, Զաթալճա և Կէլիպոլի համամարուած բանակները ամիսը 150,000 ոսկի պէտք ունին։ Անատոլուի վեց նահանգները ամիսը հարիւր 200,000 ոսկի կրնան զրկել։ Միւս կողմէ, պետական գանձը պարտաւոր է ծախքերը հոգալ Փոքր Ասիոյ 2-3 նահանգներուն, որոնց հասոյթը անբաւական է։ Կ. Պոլսոյ նահանգին բոլոր հասոյթները յատկացուած են բանակին։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱԲԱՐԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ռուսիոյ Պատերազմական նախարարը Նիսի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցած է «Մաթէնի թղթակցին հետ, որ հետեւեալ հարցումը ուղղած է անոր.

— Իբրեւ զինուորական, կը հաճի՞ք ձեր կարծիքը յայտնել Պալքանեան պատերազմին և անոր հետեւանքներուն վրայ։ Կը պատմուի թէ հարիւրապետ եղած ատենդ Թրակիոյ մէջ պատած էք և մօտէն տեսած էք Զաթալճան, Քրքք Քիլիսէն և բոլոր այն տեղերը, ուր օսմանցիք յաղթուեցան։

— Ճիշդ է։ Թրքական պարտութիւնը անդարմանելի է։ Կը կարծեմ թէ թշնամի թիւնները վերջ գտած են։ Բայց եթէ պատերազմիկները դարձեալ զէնք առնեն, համոզուած եմ թէ Պուլկարիա, հակառակ իր սպառիչ ջանքերուն, յաղթական պիտի ելլայ վաղը, ինչպէս եղաւ երէկ։

ԱԼՊԱՆԱՑԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Ճոտիչէ Զայթունկոի Լոնտոնի թղթակիցը տեսակցած է ալպանցի պատուիրակներուն հետ, որոնք ժողովներ կը գումարեն։ Թղթակիցը արձանագրած է այդ ժողովներուն ներկայ գտնուիլ։ Այսպանցիք ընդհանրապէս կը խօսին Ֆրանսերէն, ոմանք անգլերէն և նոյն իսկ գերմաներէն ալ գիտեն։ Անոնք յոյս կը յայտնեն որ ալպանական բոլոր քաղաքները մաս պիտի կազմեն իրենց տերութեան։ Շքօտրա, Իպէք և Բրիչինա թացայտակապէս ալպանական են։ Սանճատակ Ալպանիա մը պիտի չապրի և պիտի չբաւէ ժողովուրդին, վասնզի ալեխարի ամէն կողմը թրուած Ալպանացիներու անմիջապէս պիտի դառնան իրենց ծննդավայրը։ Այդ քաղաքները ալպանական պէտք է մնան ազգային և անտեսական պատճառներով։ Քաղաքական նկատումներով ալ այդպէս պէտք է ըլլան, վասնզի Պալքանները իրաղարձութիւնը այդ ուղղումն կախում ունի։ Ալպանցի պատուիրակները շատ գոհ են բանակցութիւններու արդի ընթացքէն և կ'սպասեն որ դեսպաններուն կողմէ դարձեալ ժողովի հրաւիրուին։ Կրնոնը երկրորդական դեր մը պիտի ունենայ, վասնզի նոյն իսկ երկրին մէջ մեծ կռիւ մը չունին կրօնական տարբերութիւնները։ Ալպանացիներուն համար կրօնը անհատական խնդիր մըն է միայն։

ՄԻՋԱԴԷՊ ԱՒՍՏրԻՈՅ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԻՒ

Բէլգրայէն կը հեռագրուի «Թանի».— Արդէն հաղորդած էի որ Պոճնա ապատանան Ալպանացիները յիշատակագիր մը ուղղած էին Աւստրիոյ վարչապետին և Անգլիոյ Արտաքին գործոց Նախարար Սրբ. Կրէյի։ Պոճնայի անգլ. հիւպատոսը Ալպանացիներուն ազդարարեց եւ առնել այդ յիշատակագիրը, որովհետեւ իրենք աւտրիական գործակալներու կողմէ զրկուած էին այդպիսի գիր մը խմբագրելու։ Ալպանցիները մերժեցին։ Այն առեն անգլ. հիւպատոսը պահանջեց որ Վիեննայի Դեսպանին իրենց ուղղած խնդրագրին մէկ պատճէնը յանձնեն իրեն։ Աէրա յէվէյէ «Թակէպլաթ» թերթը կ'իմանայ թէ Անգլիոյ հիւպատոսին այս պահանջումն ալ մերժուած է և կը դատապարտէ Մեծն Բրիտանիոյ ներկայացուցիչին այս ընթացքը։

ԱՐԱԲՆԵՐԸ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԿՈՒՏԱՆ ՀԱՅԵՐՈՒՆ

Եգիպտական «Լէ Ճերիէ» թերթը խմբագրականի մը մէջ Սուրիոյ բարենորոգումներուն պէտքը շեշտէլէ ետք, Հայոց մասին հետեւեալը կը գրէ.— Դալով Հայերուն, անոնց մէջ կայ մեծ մասը որ երբ կը յիշեն հին օրերը, աչքերը արցունքով կը լեցուին։ Ամենքն ալ անկեղծօրէն կը բաղձան բարենորոգումներու։ Հայերուն մէջէն զինուոր եղողները Օսմանցի Պուլկարներուն ըրածին պէս պատերազմի դաշտին վրայ ժառութիւն գործելու հակամէտ չեն։ Հայերուն ասելիք չի գանուիր ցեղակից տերութիւն մը որ անոր միանան։ Օսմանեան Պատերազմական Նախարար Նազիմ փաշայի կողմէ Օսմ. Մամուլին մէջ եղած հրատարակութիւնը պատերազմին մէջ հայերուն քաջաբար և հերոսաբար կռուած ըլլալուն մասին, կ'ապացուցանէ մեր այս ըսածը և բացայայտ ապացոյց է որ Հայերը մեծ դերք պիտի դրաւեն Օսմ. բանակին մէջ։ Հայերն ալ շատ մը քաներէ կը դանգատին և բազմաթիւ ցաւալի դէպքեր կը թուեն։ Այդ դէպքերը միայն բարենորոգումներուն մոռցնել պիտի տան իրենց, որովհետեւ իրենց պէտք եղած բարենորոգումներուն դործադրումը Հայերուն պիտի տայ ապրելու իրաւունք և զիրենք պիտի կապէ մայրաքաղաքին, առանձին առնելով իբր թէ բարենորոգմանց համար եղած օտար մեքենայութիւններուն։ Հայերը շատ խելացի են ու եթէ ներքնապէս հանգստութիւն վայելեն, տարակոյս չկայ որ մեծ թշնամի մը պիտի կարին այն օտար տերութեան դէմ որ ուզէ զիրենք իրեն կապել։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴՐԻՆ ՎՐԱՑ ՌՈՒՍԻՈՅ ՏԵՍԱԿԷՏը

«Նովոյէ Վրէմիա»ն կը գրէ.— Հայկական խնդիրը, որ չէ լուծուած, հակառակ անոր որ շատ անգամներ խօսուած է անոր վրայ, այս օրերս մեծապէս կ'զբաղեցնէ Եւրոպան։ Տէրութիւններու այժմու յարաբերութիւնները շատ տարբեր են առաջուրջ պատերազմի առնուազն յարաբերութիւններէն։ Այս վիճակը Հայոց համար վերջին ծայր նպաստաւոր է։ Այսօր Հայաստանի վրայ խօսուելուն և Հայոց իրենց կացութեան նկատմամբ երկիւղի մէջ ըլլալուն պատճառները շատ սրդ են։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Պալքանեան արդի պատերազմը Ն բրպական Թուրքիոյ քրիստոնեաները իսլամական վարչութենէն պիտի ազատէ և օսմանեան կայսրութիւնը ասրական տէրութեան մը վիճակին պիտի վերածէ։ Ասկէ եւթ, օսմ. կառավարութիւնը դուտ իսլամներէ բաղկացած ժողովուրդի մը վրայ պիտի կոթնի։ Եւրոպական Թուրքիոյ քրիստոնեաները իրենք զիրենք ազատեցին։ Հիմակ Ասիոյ քրիստոնեաներուն (Հայերուն) համար ալ հարկ է ուրիշ դիրք մը առնել։ Ասիական խնդրին մէկ կողմն է միայն։ Կայ նաև Ռուսիոյ անձնական տեսակէտով վերջին ծայր կարեւոր կէտ մը։ Հաւանական է որ Թուրքիա, այսօր իր մարմնոյն վրայ կատարուած վիրաբուժական գործողութենէն եւեր ալ աւելի ոյժ ստանայ։ Շատ կարելի է որ օսմ. կառավարութիւնը այդ գործողութեան չնորհիւ Ասիոյ մէջ խիստ զօրաւոր իսլամական տէրութիւն մը ըլլայ։ Եւրոպական Թուրքիոյ նահանգներ, ուր քրիստոնեաներ կը բնակին, մնայուն խռովութիւններու աղբիւր մը կազմած էր և Պոլսոյ կառավարութիւնը մշտա կ'զբաղեցնէր։ Այս պատճառաւ յիշեալ նահանգներուն մէջ մեծ թիւով Աւտրոյցի զինուոր կը գործածուէր։ Եւ սակայն ներկայ պատերազմը շատ լաւ հաստատեց թէ Եւրոպական Թուրքիոյ ժողովուրդը օսմ. կառավարութեան համար օգտակար տարր մը չէր։ Ասիական Թուրքիոյ մէջ կացութիւնը այսպէս չէ։ Այն տեղի ընդարձակ հողերուն տէրերը իսլամներն են։ Ասիական Թուրքիա Ռուսիոյ և Պարսկաստանի սահմանագլուխներու իսլամ ժողովուրդին հետ մօտաւորութիւն ունի։ Կովկասի և Աստրպատականի Թաթարները Շիի կրօնքին պատկանող Թուրքերէ կը բաղկանան։ Թուրքիա, Ասիական տէրութիւն մը ըլլալուն համար, Ռուսիոյ մերձաւոր Արեւելքի գաղթական քաղաքականութեան արգելք պիտի հանդիսանայ և քանի՞սը որ այն տեղերու իսլամ ժողովրդոց ոժանդակութեան պիտի ապաւինի։ Այս պարագան ուշադրութեան առնելու է։ Ասով մէկտեղ վտանգը չափազանցելու չէ, որովհետեւ Ռուսիա Արեւելքի ազգերը սիրաշահելու մասին մինչեւ հիմա շատ մեծ ճարտարութիւն ցոյց տուած է։ Այնուամենայնիւ մեր ենք որ ասկէ վերջ մեր թշնամիները Թուրքիան Ռուսիոյ սահմանները պիտի մղեն և համակրութեան դասեր ասլով ոնոր, զմեզ չարուն ակ անանդիսա պիտի ընեն։ Այս մասին այժմէն միջոցներ ձեռք առնել պէտք է։ Այս ճշմարտութիւնները ոչ միայն ռուս կառավարուն են, այլ նաև մեզի բարեկամ տէրութիւններուն ալ ծանօթ ըլլալով, անոնք պիտի աշխատին Թուրքիոյ ներքին գործերուն միջամտելու իրենց իրաւունքը պահել, նոյն իսկ Թուրքիոյ Ասիական տէրութիւն մը ըլլալէն ետք։ Այս վիճակը դարձեալ մէջտեղ կը հանէ Հայկական Հարցը։ Արդեակ Համիտեանութիւնը Այսպիսոյ անկախութեան մասին Աւստրիոյ պահանջումին իբրեւ փոխարինութիւն, առաջ կը քշէ Հայաստանի անկախութիւնը։ Տարակոյս չկայ որ մենք ասկէ ետք Թուրքիոյ հանդէպ մեր հետապնդած քաղաքականութեան մէջ պիտի պարտաւորուինք Հայերուն հետ բարեկամաբար վարուիլ։ Այս ասիական քրիստոնեայ տարրը Թուրքիոյ կողմէ մեզի դէմ ըլլալիք յարձակումներուն արգելք յարուցանելու պարտականութիւնը պիտի կատարէ։ Ասոր փոխարէն Հայերը Ռուսիոյ ազդեցիկ ապահովութիւններուն շնորհիւ կրնան մեծ օգուտներ տեսնել։ Ասով մէկտեղ, մեծ սխալ մըն է հետեւցնել որ Ռուսիա մոռադիր է Կովկասի և Պարսկաստանի սահմանագլուխներու իր շահերը պաշտպանելու համար Հայկական կէս տէրութիւն մը մէջտեղ բերել։ Այն դաղափարը, որուն մասին այս օրերս զրոյցներ կը շրջին և որ խնդիր պիտի ըլլայ Լոնտոնի մէջ, իսկոյն մէկդի թողելու է, վասն զի անիկա թէ՛ Ռուսիոյ և թէ Հայոց համար խիստ վնասակար է։ Ռուսիոյ հպատակ Հայերը շատ լաւ կ'ըմբռնեն այս ճշմարտութիւնը։ Անոնց այս մասին ունեցած դաղափարները հետեւեալներն են. «Թուրքիոյ մէջ Հայկական Անկախութեան վրայ խօսուած ատեն Վանի Պիթլիզի և Էրզրումի նահանգները կը հասկցուին։ Սոսնք հին Հայաստանի դլխաւոր մասերը կը կազմեն։ Սակայն յիշեալ նահանգներուն Հայերը այն տեղի բնակչութենց կէսն իսկ չեն կազմեր։ Անգլ. օրագրող Մ. Լինչի հետազոտութենց համեմատ, այս երեք նահանգներուն Հայերը Ժողովրդեան հարիւրին 31ը, իսկ Ռուս զինուորական Մ. Մայֆլոպի ըստ նոյնով հարիւրին 39ը կը կազմեն։ ուրիշ հաշուով մը ալ հարիւրին 27 կ'ելլէ։ Այն տեղերու ժողովրդեան մեծամասնութիւնը իսլամ քիւրտերէ կը բաղկանայ։ Ուշագրաւ է որ քրդական անկախութեան խօսքը եղած առեն, դարձեալ նոյն երեք նահանգները կը յիշուին։ Երբ իրաց վիճակը այսպէս է, Հայկական Անկախութիւնը նոյն ինքն Հայերուն միասակար պիտի ըլլայ։ Այս ճշմարտութիւնը Թուրքերուս պատերազմին իսկ Անգլիոյ կառավարութեան քննութեան համար Հայաստան զրկած Գրէ Թրոթրի տեղեկագիրներով ալ կը հաստատուի։ Անգլ. կառավարութիւնը, որ այն ատեն Հայկական Անկախութիւն մը ստեղծելու զաղափարը ունէր, յիշեալ Մր. Թրոթրի տեղեկագիրներէն հասկցած էր որ հին Հայաստան անուանը կրող տեղերու մէջ քիւրտերը մեծամասնութիւն ունին։ Միւս կողմէ, Հայերը այս երեք նահանգներուն ժողովրդեան հարուստ դասակարգն ալ չեն կազմեր։ Ընդհանրապէս անոնք այդ տեղերուն մէջ շատ աղքատ են։ Իրաց այս վիճակին մէջ ծիծաղելի կ'ըլլայ հին Հայաստանի անկախութեան խօսքը ընել։ Հակառակ պարագային, այսպիսի անկախութիւն մը քրդական տիրապետութիւնը ուժգնցնելէ զատ ուրիշ արդիւնք մը պիտի չունենայ։ Գալով քրդական անկախութեան մը գաղափարին, ասիկա վերջին ծայր հակառակ է Ռուսական շահերու։ Ասոր իբր ապացոյց կը բաւէ յիշել օսմ. Մեարակոյտը ազամ Ապտիլ Քաադր էֆ.ի սա խօսքը, «Եթէ Հայկական խնդիրը մէջտեղս վերցնել կ'ուզէք, անկախ վարչութիւն մը շնորհեցէք Քիւրտիստանի և յետոյ առաջին պատեհութեամբ մենք դարձեալ Թուրքիոյ կը միանանք»։ Ենթադրենք որ Հայկական Անկախութիւնը դոյութիւն ունի։ Փոքրամասնութիւն կազմող Հայերը արդարութիւն գործադրելու մասին ի՞նչ կրնան ընել։ Քիւրտերը հպատակեցնելու ոյժը ո՞ւրկէ պիտի գանեն։ Կ'երեւայ թէ Հայկական Անկախութեան գաղափարը պաշտպանուած ժամանակ, խորհուած է որ Ռուսիոյ օժանդակութիւնով առաջ պիտի գայ։ Սակայն Թուրքիոյ մէջ Հայկական Անկախութիւն մը ստեղծելը Կովկասի մէջ նոր խռովութիւններու գէտին պատրաստել և ի վերջոյ վրացիներն ալ անկախութիւն պահանջելու մղել պիտի ըլլար։ Ասով մէկտեղ, Ռուսիա Թուրքիոյ Հայոց վիճակին հանդէպ անտարբեր չի կրնար մնալ, որովհետեւ ասիկա մարդասիրութեան հակառակ ըլլալով մէկտեղ, Ասիոյ մէջ Ռուսիոյ հետապնդած բաղձանքներուն ալ հակասատասխան չէ։ Ռուսիոյ, Պարսկաստանի և Թուրքիոյ Հայերը իսլամ ժողովրդին մէջ ցրուած են։ Անոնք ալ Ռուսիոյ կը նային իբր իսլամութեան թշնամի։ Այդ պարագային մէջ ինչ տեսակ քաղաքականութիւն մը հետապնդելու է Հայկական հարցը, Իրենց ազգին համարումը չունած Հայեր այս մասին իրենց տեսակէտը հետեւեալ կերպով կը պարզեն.— Հայոց պէտք ունեցածը անկախ վարչութիւն չէ, այլ կեանքի, ինչպէս պատուի ապահովութիւն։ Բարենորոգումները կատարելու են 1895 ին Ռուսիոյ, Գերմանիայի և Անգլիոյ դեսպաններուն կողմէ Բ. Դրան մատուցուած ծրագրին համաձայն։ Օսմ. կառավարութիւնը ամէն ատենուան պէս այն ժամանակ ալ ընդունեց յիշեալ ծրագիրը, բայց չգործադրեց։ Մենք այսօր Երբեակ Համաձայնութիւնը կազմող կառավարութիւններէն կ'սպասենք վճռական խօսքեր՝ բարենորոգմանց գործադրութեան մասին։ Այս բարենորոգումը պիտի ըլլայ քրիստոնեայ վարչութեան մասնակցութեամբ՝ հողային խնդրոյն, տրոց և դատական խնդիրներուն կարգադրութեամբ։ Դիւղերու մէջ ոստիկաններու և ոստիկան—զինուորներու կազմութեան խնդիրները չատ կարեւոր են, բայց այս բարենորոգումները կառավարութիւններէն մէկուն, ի մասնաւորի Ռուսիոյ պնդումովը կրնան գործադրուիլ։ Թուրքիոյ հայերը կարծես Ռուսիոյ հովանաւորութեան, ինչպէս Աւստրիա հովանաւորած է քրիստոնեայ Ալպանացիները և Ֆրանսա միւս կարգի քրիստոնեաները։ Փափաքուած բարենորոգումը այս կերպով միայն կրնայ գլուխ ելլել և Ռուսիա Թուրքիոյ գործերը հակակշռի ներքեւ կրնայ պահել։ Այսօր Հայերը պաշտպանող ռուսական հիւպատոսները այն ատեն ռուսական ազդեցութեան բացարձակ ներկայացուցիչ պիտի ըլլան ու այս կերպով պիտի զօրանայ ռուսական ազդեցութիւնը բովանդակ Փոքր Ասիոյ մէջ։ Ասիկա ամենէն ապահովն է եղանակն է երկրամասս մը առանց ազատուկի ձեռք ձգելու։

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

«Պայմանագիր» կ'իմանայ թէ վեց տերութիւններու Պոլսոյ դեսպաններէն մէկը տակաւին ստացած չէ իր պաշտօնական վերջնական հրահանգները։ Ահա ասոր համար է որ ծանուցագրին յանձնումը յետաձգուեցաւ։

ՕՍԻՏԱՑԻ ԵՐԵՒԵԼԻՆԵՐՈՒՆ ԲՈՂՈՔԸ

Պելկրատի «Իսլիթիքա» թերթը կը հրատարակէ Օսիրտացի 160 երեւելի քաղաքացիներու ստորագրութեամբ նամակ մը, որով ինքնօրէն Ալպանիոյ մը կազմութեան դէմ կը բողոքուի և կը յայտարարուի թէ քաղաքին ամբողջ բնակչութիւնը պատրաստ է սերպ բանակին մէջ զինուորագրուիլ ալպանական պետութեան մը կազմութիւնը արգիլելու համար։ Օսիրտացիք ասատ զէնք, ռազմամթերք և պաշար ունին։

*** Սերպական «Բր վատ» թերթը կ'իմանայ թէ 6000 զինեալ Ալպանցիներ Էլպասանի մէջ հաւաքուած են և պատերազմ հռչակած են Սերպերուն դէմ։ Հրոսակութիւններ կազմելով պիտի կռուին և դուրսէն դրամ ու զէնք ստացած են։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐԲԻ ԴԷՄ ԳԱՆԳԱՏ.

— Միտիլիէն կը գրուի թէ տեղւոյն վանականները Հելլէն կառավարութեան գանդատած են պատերազմական տուրքին համար, օսմ. կառավարութիւնը հաստատած և դանձուած յանձնած էր Հարաբլին պարտուց վարչութեան։ Կառավարիչը նկատի առնելով վանականներու այս գանդատը, յայտարարած է թէ հարկ եղած կարգադրութիւնները պիտի ըլլան։

ԼԱՀԷՅԻ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒՆ կողմէ 1500 անպ. ոսկիի չեք մը զրկուեցաւ Սուլթանին անուան վճարելու։ Սուլթանը յիշեալ չեքը ստորագրեց և զրկեց Վարչապետին երմական նախարարութեան միջոցաւ գանձուելու համար։

ԱՏԱՆԱՅԻ նախկին և Պաղատի նախորդ կուսակալ Ճէմալ պէյ, որ Իթթիհատ ամենէն ազդեցիկ անդամներէն մէկն է, Պատերազմական նախարարութեան մատակարարութեան ճիւղին անօրէն անուանուեցաւ։

ԼԻԲԱՆԱՆի ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ Ցովհաննէս փաշա Գուլամճեան Սուլթանին և յետոյ Փահլաւանդ թշնամին ներկայանալով հրաժեշտ առաւ, քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին ուղեւորուելուն առթիւ։

ԷՎՈՒՅԶԻՒ. ԹԷՎՖԻՔ և Եօսուս Նամի պէյերը ձերբակալուեցան, «Թէֆիքիրը Էֆքեարայի մէջ մոքերը յուզող հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար։

ԶՐՈՅՑ եկաւ թէ այս ամիս թուչակ պիտի չտրուի կառավարական պաշտօնեաներուն։ «Թգատ» կը հերքէ այս զրոյցը և կ'ըսէ թէ այսօր վաղը պիտի վճարուին ամսաթոշակները։

ԿԱՐԻՄՈՐ ԴԱՏ ՄԸ վերջ գտաւ։ Բէժիքն Ղալաթիոյ իր չէնքին դեսպանին վերաբերեալ «Մուքթասա»ի հաշուն տարեկան 52,520 զրշ.ի հաշուով բաւական մեծ գումար մը պարտական էր Էվգաֆին և չէր ուզեր վճարել։ Էվգաֆի կողմէ դատ բացուած ըլլալով, ասկի օր վճռի տրուեցաւ և Բէժիքն դատապարտուեցաւ վճարել հաւաքուած ամբողջ գումարը, որ կը հասնի մէկ միլիոն 52 հազար զրշ.ի։

ԱԶԳ. ԺՈՅՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ.— Լոնտոնէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.—Ռիւթէր կ'իմանայ թէ Թրքական շրջանակները մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն Կ

պատերազմի վերսկսումը ասիական Թուրքիոյ խնդիրը մէջտեղ պիտի հանէ։ Բրբր Բիլիսէի հետ վերջ գտաւ Թուրքիոյ հողային ամբողջութեան պահպանմանն ակնկալութիւնը։ Թուրքիա չի կրնար զինուորական ոեւ առնել էարէնէն և Կղզիները։ Կը յուսայ կնճռոտութիւններ տեսնել տերութեանց միջեւ եթէ դաշնակիցները Պոլիս մտնեն։ Այս յոյսը պարապ է, վասն զի դաշնակիցները չեն ուզեր իրենց մտադրութիւնները այրել Այա Սոֆիայի մէջ և Բուսֆոր յայտարարել թէ նեղուցները բաց դիր պիտի չմնայ։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ ներկայ դէպքերուն ծնունդ տուած խնդիրները ամէն պարագայի մէջ պիտի տեւեն քանի մը ամիս։

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱՅԻ ՎԻՃԱԿԸ

Վիէննա, 14 Յունվար.— Ռումանիոյ նախորդ Վարչապետ Մ. Բարբ Ֆոյէ Ֆրանսէ Իրէսէյի ուղղած մէկ հեռագրին մէջ կ'ըսէ թէ Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ վէճը անոնցմէ է որ զէնքով միայն կրնան լուծուիլ։

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ԱՆՀ ՇՏ

Լոնտոն, 14 Յունվար.— Պալքանեան պատերազմները այս առաւ հաւաքուելով որոշեցին որ տերութեանց ծանուցագրին հետ միասնապէս առնն զեկոյց մը հղորդին Թուրքիոյ, յայտարարելով որ բռնակցութիւնները պիտի խզուին եթէ Թուրքիա մերժէ համակերպիլ Տերութեանց ծանուցագրին պայմաններուն։ Դաշնակիցները որոշեցին հրամանագրել զերկել զինուորական հրամանատարներուն որ զինադադարը չեղեալ նկատեն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Պիտի չարժէր մասնաւորապէս զբաղիլ Տնտես. Խորհրդոյ ատենապետ Գէորգ էֆ. Շնորհքեանի իր կոչիկէն վեր յաւակնած մէկ ընթացքովը, եթէ մեր Պատրիարքարանի սովորական երեւոյթներէն մին չըլլար անձնականութիւնը։

Ի՞նչ է անձնականութիւնը.— Վարչական ժողովներու, և, քիչ մըն ալ ընդհանրացնելով, Բաղ. Խորհուրդներու անդամներէն շատերը պաշտօնի վրայ կը կարծեն թէ Ազգին շնորհք մը բրած կ'ըլլան ընդունելով իրենց եղած պատիւը։ Բայց ասով չվերջանար. ոմանք մինչեւ իսկ իրենց անհատական կիրքը, դիւրադրդռութիւնը գոհացնելու պատեւանդան կը ծառայեցնեն պաշտօնը, և երբ իրենց անհատական փոքր եսին միջոցաւ չեն կրնար վրէժ լուծել, վերոյիշեալ պատեւանդանը իրենց դահճութեան իբրեւ բեմ կը ծառայեցնեն։

Ահա այս է անձնականութիւնը, որուն դժբախտաբար վերջին հերոսը եղած է Ազգ. շրջանակի մէջ Շնորհքեան Գէորգ էֆէնտին, որ իբրեւ Տնտես. Խորհրդոյ ատենապետ, Բաղ. Ժողովոյ մէկ որոշումին իբրեւ լոկ գործադիր, իր դերը կատարելու պարտաւորուած պահուն, կը վարանի, դժուարութիւններ կը յարուցանէ, և, ո՛վ զարմանք, հինգ տարի առաջ իր չգոհացուած մէկ վրէժը, մէկէ աւելի վրէժները պատրուակ բռնելով, կ'աշխատի վիժեցնել անխուսափելի ձեռնարկ մը, որուն մէջ ինքը մասնաւոր կարեւորութիւն մը ալ չունի, երբաւասութիւնը Բաղ. Ժողովին կողմէ բրլսած ըլլալով։

Ահա այս է անձնականութիւնը, իր շոշափելի օրինակովը։ Գ. Շնորհքեան իր կոչիկէն վեր ելլելու իրաւունք չունէր նախորդ Ատենապետ Պ. Շիրինեան հինցած, ծթուած Մենծ-աղայական հովերը առնելու, ինքզինքը Պատրիարքարանին սխալ հասկցուած տէրը նկատելու։

Ամէն ատեն որ ասանկ թիփերու հանդիպինք, լաւ կ'ըլայ որ մտածենք թէ իրենց պղտոր ծակելով դուրս ելլող մարդիկ, նախ իրենց անձին տէրը չեն ըլլար։.. Այս պարագային ինքնին կը հետեւի թէ ասոնք ուրիշներու ալ տէրը չեն կրնար ըլլալ։

Բայց դժբախտութիւնը այն է որ, Պատրիարքարանը Տնտեսականի տէր մը փոխած ըլլալով, բուն գործին բուն մարդը գտած չեղաւ։

Դ. ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ ՏԱՊԱԼԵԼ Կ'ՈՒԶԷ

Ախորժակը ուտելով կը բացուի։ Դ. Տէր Մովսէսեան գիտէք անշուշտ թէ, երկու շաբաթէ ի վեր օրուան հերոսն է, իր հռչակաւոր բանաձեւին առնչութեամբ ուրիշներուն մոլոր ժամու մը տպաւորութեան տակ ոչխարանման հլութենէն եաքը։

Այս Բանաթակութիւնը, իմա՛ Ազգ. երեսփոխան և հին օրերու նոր երեւոյթը, Գ. Տ. Մովսէսեան, կը դրէ թէ Վարչութիւնը պէտք է տապալել, անոր համար որ... վերջինիներ Ազգ. Ժողովին մէջ Թոյլ չէ տրուեր իրեն Վարչութեան դէմ ըսելիքները ըսելու։ Պ. Դաւիթ, ինչպէս լսած ենք Ժամանակին, գնդեր է որ Վարչութիւնը իր ընելիքը, մանրամասնօրէն բացատրէ և որովհետեւ ինք գիտէ եղեր Վարչութեան ընելիքը, հակառակը պիտի խօսի եղեր և Վարչութեան անկումը առաջ բերելով, Հայկական Խնդրոյն գեղեցիկ երեւոյթ մը առնել պիտի տայ եղեր։

Երեսփոխաններուն սաւար մեծամասնութիւնը զրեթէ միաձայնութիւնը, ոչ պաշտօնական գանգատ նիստի մը մէջ յարմար դատելով լսել Վարչութեան ատենապետին յայտարարութիւնները, և յետոյ որոշած ըլլալով այդ յայտարարութեան, կամ, որ նոյն է, Ազգ. Ժողովի կողմէ ընդունուած վարչական քաղաքականութեան հակառակ Տ. Մովսէսեանի առարկութիւնները ոչ իսկ լսել, մեր հերոսը հիմա հրաւէր կը կարդայ երեսփոխաններուն որ ճանչնան իրենց սխալը և Վարչութիւնը տապալեն։

Ասիկա պարզապէս խաղ մըն է... ոչքի երեւնալու համար։ Վարչութեան քաղաքականութիւնը շատ ուղիղ է ծանօթ խնդրոյն մէջ, սա՛ գերազանց պատճառով որ Վարչութիւնը Ամենայն Հայոց Ընդհ. Հայրապետին քաղաքականութիւնը որդեգրած է, և, քիչ անգամներ մեր մէջ տեսնուած համակերպութեամբ և համբերութեամբ, կերպով մը խիստ օգտակար չէզոքի դեր մը՝ որուն հաւանական յաջողութիւնը Տէր Մովսէսեանի նման թելադիր մարդոց յախուռնախօսութեամբ միայն կրնայ վիժիլ։

Այս համառօտ և ստոյգ տեղեկութիւնը կը բաւէ չնչելու համար ինչ տեսակ արամաբանութիւն որ կ'ուզէ Պ. Դաւիթ դնել իր անճահ յարձակումներուն մէջ Վարչութեան դէմ։

ԶԷՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ՑԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐԸ

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՈՒՂՂԵԱԼ

Զէյթունէն մեր ստացած տեղեկութեանց համեմատ, ընդհ. Զէյթունցիներուն կողմէ յիշատակագիր մը պատրաստուեցաւ որ 35 – 40 երեւելիներու ստորագրութեամբ պիտի ղրկուի ազգ. Երեսփ. Ժողովին։ Այս յիշատակագրով, Զէյթունցիները կը ներկայացնեն իրենց թշուառ վիճակը, բաւական մշակելի հող չգտնուիլը, Զէյթունի, Մարաշի, Էլբիսթանի և Կոկիսոնի կառավարական պաշտօնեաներու մատնութիւնը Զէյթունը ապստամբ և ըմբոստ ցուցնելու մասին և կարգ մը փախստական անուամբ ամբաստանուած Հայ զինուորներու ներումը կը խնդրեն։

Այս յիշատակագիրը ներկայացուած է նաեւ ստորագրելու համար Միացեալ ընկերութեան Զէյթունի վարժարանի անօրէն Յովհաննէս էֆ. Անարոնեանի, որ սակայն չէր ստորագրած առարկելով թէ Միացեալ ընկերութեան կողմէ պէտք է այս մասին իրեն հրահանգ մը դայ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻԱՐԵՆՈՐԴՈՒՄՆԵՐԸ

ԱՂԱՅԷՖԻ ՈՒՇԱԳՐԱԿԱՆԸ

«Թէրճման»ի մէջ Ահմէտ Աղայէֆ հետեւեալ խմբագրականը կը գրէ.— «Աբեւելեան գաւառներու և կամ Եւրոպական մամուլի գործածած բացատրութեան համաձայն, «Հայաստան»ի անուանով մէկ քանի օրէ ի վեր մէջտեղ նետուած խնդիրը հետզհետէ կը պարզուի և կարեւորութիւն կ'ստանայ։ Ամբողջ Եւրոպական հանր. կարծիքը այս խնդրով կ'զբաղի։ Ցայսմի է թէ խնդիրը, օսմանցի Հայերէն աւելի Կովկասահայերուն կողմէ կ'արծարծուի, և նոյն իսկ երէկ հանդէս հռադիր մը կ'ըսէ թէ Հայոց յարգելի Կաթողիկոսին կողմէ, մեծ տերութեանց և Լոնտոնի Դեսպանաժողովին մօտ Արեւելեան գաւառներու համար դիմում կատարելու պաշտօնով մեծ մասամբ ռուսահայերէ բաղկացած Ցանձնաժողով մը կազմուած է։

Կովկասահայերուն իրենց Թուրքիաբնակ կիսնակիցները և ընդակիցները ներող մեր հայրենակից Հայերուն համար այսքան ջանք ի գործ դնելը և գործունէութիւն ցոյց տալը ոչ միայն բնական և օրինական է այլ շատ գեղեցիկ և գովելի ցեղային պարտականութիւն մըն է։ Այս պատճառաւ յիշեալները քննադատել կամ այպանել ոչ միայն մեր մտքէն չանցնիր, այլ իբրեւ Կովկասցի Թուրք մը, եթէ մեր ոյժերը ներէին, նոյն պարտականութիւնը օսմանցի Թուրքերուն հանդէպ կատարելու պատրաստակամ ըլլայով, Կովկասահայերուն իրենց և գործերը ամբողջ Թուրքերու իբրեւ օրինակելի ընթացք մը կ'ուզեմ ցոյց տալ։

Այս ինքնին գեղեցիկ և օրինակելի ընթացքին հանդէպ մեր միակ փափաքը այն է որ յիշեալ գործերն ու ընթացքը իրենց բնական սահմաններէն դուրս չելլեն։ Թուրքիոյ մէջ, Արեւելեան նահանգները շատ ընդարձակ և շատ լուրջ բարենորոգումներու կը կարօտին, ասիկա ուրացող ո և է մասուորական անձ մը իսկ չգտնուիր մեր մէջ։

Եթէ օսմանցի Հայերու վարիչները և առաջնորդները ոչ թէ ինքնավարութիւն, այլ կեանքի, ինչքի և պատիւի ապահովութիւն պահանջելով կը փափաքին երաւարասութեանց ընդարձակումի մը վրայ հիմնուած լուրջ բարենորոգումներու իրագործման, մենք ալ իրենց չափ կը փափաքինք նոյն բանին։ Ինչպէս Վրէմիայի մէջ Մ. Օյուճիրն կ'ըսէ թէ Հայաստանի մէջ ժանտարմերիի և ոստիկանութեան կազմակերպութիւնը Ռուս մասնագէտներու ձեռքը յանձնուելուն և Ռուսիոյ քանիրդին տակ մնալուն բնաւ համակրանք չունք։ Ասիկա թէ՛ Հայերուն և թէ օսմ. կառավարութեան համար նպաստաւոր չէ. պէտք է չէզոք և Մեծ Պետութեանց չպատկանող հպատակներէն բլլան այդ մասնագէտները։ Սակայն արդեօք օսմանցի Հայերուն բաղձանքները Ռուսահայերուն փափաքներուն համապատասխան է, այս մասին ուսարանութիւններ կ'ապասնք մեր Հայ հայրենակիցներէն։

ՈՃԻՐ ԿԱՐՆՈՅ ՇԲՏԱԿԱՅԻՑԸ

Կարմիրէն հասած Դեկ. 22 թուակիր նամակ մը կը տեղեկանանք թէ՝ նոյն քաղաքէն 6 ժամ հեռու գտնուող Թաղաս գիւղին մէջ խանութպանութեամբ զբաղող բնիկ Բաղէշցի Հայկ Մելիքեան անուն քսանամեայ երիտասարդը կ'սպանուի դնդակի ու դաշոյնի հարուածներով ու մարմինը կը ձգուի գիւղէն քսան վայրկեան հեռու տեղ մը։ Ոճրագործները չեն ձերբակալուած։

*** Կարնոյ Դաւառ. Վարչութեան Քաղաք. Ժողովը հրաժարած ըլլալով, Դաւառ. Հնդ. Ժողովին կողմէ նոր ընտրութիւն կատարուեր ու արդիւնքը տեղեկագրուէլ է Պատրիարքարան։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՀԱՅ ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Դամասկոսէն Տ. Արիստակէս վրդ. Խաչատուրեան Դեկ. 16 թուականով կը հաղորդէ Պատրիարքարանի, ցանկը այն Հայ կերեւներուն, որոնք վերջերս Իտալիայէն նոյն տեղը ժամանած են, անաւասիկ այդ գերիներուն ցանկը, որոնք ընդամէնը 54 հոգի են։

Իզմիթ-Պարտիզակցի.— Յարութիւն Մարտիրոսեան, Համազասպ Բաչաեան, Հմայեակ Բաչաեան, Յակոբ Բաչաեան, Օնիկ Եէյլեան (Սվանձքցի), Յակոբ Սէմէրճեան (Սվանձքցի), Պետրոս Պէկարեան (Տէօնիկեցի), Հայկ Փափազեան (Սվանձքցի)։

Փազարա-Սիվրիհիսարցի.— Մրտրան Բ. Պողոսեան, Թադէոս Յ. Խաչանճեան, Գէորգ Խաչիկեան, Միսաք Տօմպաեան, Միսաք Որբեան, Կարապետ Դասապան, Երուանդ Այվազեան, Սերովբէ Ճէնտերճեան, Յարութիւն Պալեօղեան, Միսաք Թալանճաքեան և Յակոբ Խոզեան։

Իզմիթ-Եալովացի.— Մանասէ Համբարձումեան, Յակոբ Տօնիկեան, Արամ Փափազեան, Մարտիրոս Պողոսեան, Սանթուր Յարութիւնեան, Պետրոս Իարկամեան, Օնիկ Խաչատուրեան, Մարգիս Աստատուրեան, Մարգար Պուլամաճեան, Մրհրան Ֆիլիզեան, Յակոբ Ատանեան, Յարութիւն Սուփանեան (Նոր գիւղ), Դաւիթ Յարութիւնեան, Արտաշէս Ադամեան, Յակոբ Դաւիթեան (Իզմիթցի), Ստեփան Ֆազլեան (Իզմիթցի), Կարապետ Հաթարձումեան (Աստաբազարցի)։

Կեսարացի.— Արշակ Վէզօեան, Կիրակոս Անտոնեան, Յովհաննէս Մ. Օհանեան, Ռուբէն Գ. Մանասեան, Յարութիւն Աւագեան, Գարգան Եղիա Արթինեան (Ինճէսուցի)։

Պաղճինցի.— Քէրովբէ Օհանեան, Ճանիկ Լանվէրդեան, Յակոբ Ագգաշեան. Մինրան Մատթէոսեան, Կարապետ Պետրոսեան, Յովհաննէս Աւագեան։

Խորէն Պէհաղրեան (Սունկուրլուցի, Երուանդ Ա. Մավիեան (Դարթալ-Ակմտաղցի), Փիլիպոս Մինրանեան (Դարթալ-Ակմտաղցի), Կարապետ Վարդանեան (Ակոլիսացի), Յարութիւն Պողոսեան (Սև Ծով Տէօվլէկցի)։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԻԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց խորհուրդը երէկ Բ. Դրան մէջ կէսօրէ ետք նիստ գումարելով զբաղեցաւ հետեւեալ կարեւոր խնդիրներով։

Ժողովը լսեց արտաքին գործերու նախարարին յայտարարութիւնները դեսպաններու հետ ունեցած տեսակցութեանց մասին և կարդացուեցաւ Բեթերսպուրկի Օսմ. դեսպանէն հասած խիստ կարեւոր տեղեկագիրը։ Նկատի առնուեցաւ նաեւ Լոնտոնէ հասած տեղեկագրերը և այս մասին խորհրդակցութիւններ կատարուեցան։

Կը տեղեկանանք թէ Օսմ. պատուիրակները քանի մը օր եւս պիտի սպասեն մինչեւ որ տերութեանց կողմէ ըլլալիք դիմումը կատարուի։ Եթէ տեղի ունենալիք դիմումը օսմ. կառավարութեան կողմէ ընդունուելու ընդունի մը ունենայ, այսինքն ներկայացուելիք առաջարկը օսմ. կառավարութեան տեսակէտին մօտ ըլլայ, օսմ. պատուիրակները բնակնաբար չպիտի մեկնին Լոնտոնէն։ բայց եթէ Թուրքիա ստիպուի մերժել այդ դիմումն ալ, այն ատեն օսմ. պատուիրակները խղելով բանակցութիւնները իսկոյն պիտի մեկնին Լոնտոնէն և իսկոյն որոշուալ ժամուն պատերազմի սկսելու հրամանը պիտի յայտարարուի զին. հրամանատարներուն։

Հակառակ թրքական շրջանակներու մէջ տիրող այն համոզման թէ պատերազմը անխուսափելի է դիւանագիտական շրջանակներու մէջ, սակայն կը յուսացուի որ քանի մը օրուան յապաղումներ պիտի կրնան դիւանագիտական առանցքը այնպէս մը շրջել որ պատերազմի մղձաւանջը հեռանայ, սակայն և այնպէս պատերազմի կրկին վերսկսման համար ալ տակաւին վախերը բոլորովին չեն վերցած։

Երէկի նախարարաց խորհուրդը նկատի առաւ օսմ. դեսպաններէ եկած վրդովիչ հեռագրերը և խորհրդակցած է միջազգային քաղաքականութեան ներկայ վիճակին վրայ ըստ այնմ որոշելու համար թէ պատերազմի կրկին ձեռնարկելը օսմ. կառավարութեան համար ո՛րքան նըպաստաւոր կրնայ ըլլալ կամ աւելի ճիշդը Թուրքիա ո՛ր հոսանքներէն աւելի կրնայ գտնուիլ։ Այս առթիւ մասնաւորապէս նկատի առնուած է Պուլկար և Ռումէն քաղաքականութեան արդի վիճակը։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԻՄՈՒՄԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Երէկ արդէն գրած էինք այն պատճառները որոնց համար յետաձգուած էր մեծ տերութեանց կողմէ Բ. Դրան մօտ կատարուելիք դիմումը։ Պոլսոյ դեսպանական մարմինը իրենց պատկանած տերութեանց կողմէ ստացած են սպասուած հրահանգները, որոնց համաձայն պիտի կատարեն ակնկալուած դիմումը։ Այս պատճառով երէկ մեծ տերութեանց վեց դեսպանները նիստ գումարեցին Անգլիական դեսպանատան մէջ և երկու ժամուան խորհրդակցութենէ մը վերջ դրի առին Բ. Դրան մատուցուելիք դրաւոր առաջարկին մէկ պատճէնը որ բերանացի կերպով ալ կրկնուելէ վերջ պիտի յանձնուի Արտաքին գործերու Նախարարին։

Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն կատարուելիք դիմումը երէկի գրածնուս պէս թէեւ խիստ մեղմ կերպով և սակայն խիստ խորհրդաւոր ոճով մը դրուած պիտի ըլլայ։

Այս առթիւ տրուելիք զեկուցագրին մէջ Տերութիւնք պիտի առաջարկեն ձեւ մը ներկայ խնդիրը վերջապէս կարգադրելու համար որ ընդհանուր առմամբ մէկ ձեւն է Անգլիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարին կողմէ յայտնուած առաջարկին։ Այսինքն Մեծ Տերութիւնք իրրեւ լուծման միջոց պիտի առաջարկեն չեզոքացնել Էարէնէն, ինչ որ Թուրքիոյ սահմանէն մասամբ բաժնած կ'ըլլայ Պուլկարիան, ինչպէս նաեւ կղզիները եւս ինքնօրէն վարչութեանց վերածել։

Այժմէն իսկ սակայն յայտնի է որ Թուրքիա պիտի մերժէ այս առաջարկները, նկատելով որ նախապէս այդ ձեւին վերածուած չատ մը վարիր ժամանակ մը վերջ կը կցուին օտար տերութիւններու, հետեւաբար Թուրքիա պիտի պնդէ իր տեսակէտին վրայ և պիտի նախընտրէ պատերազմը, մտածելով որ փոխանակ միշտ սպառնալիքի տակ ըլլալու, այժմէն իսկ կը պաշարի այդ վտանգին դէմ կամ կը վտանգէ մայրաքաղաքն իսկ և կամ կը մարէ վերջին անյաջողութեանց հետեւանքները։

*** Մեր տեղեկութեանց համաձայն այսօր իսկ պիտի կատարուի այդ դիմումը և մեծ տերութեանց դեսպանները այսօր Բ. Դուռ երթալով արտաքին գործերու Նախարարին միանուագ կերպով պիտի կրկնեն որոշուած քանաձեւը և օսմ. կառավարութեան պատասխանը պիտի ուզեն։ Արտաքին գործերու Նախարարը անպայման կերպով օսմ. կառավարութեան այդ մասին ունեցած տրամադրութիւնը յայտնել վերջ պիտի յայտնէ թէ Նախարարաց Խորհրդին ներկայացնելէ եաք արուելիք որոշումը պիտի հաղորդուի իրենց։ Հետեւաբար չատ հաւանական է որ այսօր կացութիւնը պարզուի։

*** Գուլբէնկի օսմ. դեսպան Սէֆնա պէյ ստացած ստիպողական հրահանգին վրայ երէկ Պոլիս եկաւ ռումանական չուգեստով։

Ռումէն նախարարին Պոլիս գալով վարչապետին հետ կարեւոր տեսակցութիւններ կատարելէ վերջ մեկնիլը և Սէֆնա պէյի իսկոյն Պոլիս կանչուիլը քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ տպաւորութիւն թողուցած է։ Այս առթիւ կ'ըսուի թէ պուլկար կառավարութիւնը տեսնելով ռումանիոյ վճռական վարմունքը զիջողութիւն ըրած է խնդիրը առանց պատերազմի կարգադրելու համար և այժմէն իսկ բանակցութեանց սկսած են, երկու տերութեանց միջեւ։

«ԹԱՍՎԻՐԸ ԷՖՔԷԱՐ»Ի ՏՊԱՐԱՆԸ ԳՈՑՈՒԱԾ

«Թասվիրի էֆքէար» լրագրի տպարանը երէկ պատերազմական առեւնի որոշումով փակուեցաւ. այլեւ ոչ մէկ թերթ չպիտի կրնայ հրատարակուիլ մինչեւ որ կրկին արտօնութիւն չի տրուի զին. իշխանութեանց կողմէ։

ԹՈՒՐԽԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Կը տեղեկացուի թէ Բեթերսպուրկի օսմ. դեսպան Թուրխան փաշա խիստ կարեւոր տեղեկագիր մը գրած է Բ. Դուռ ռուս կառավարութեան քաղաքականութեան մասին։ Այս տեղեկագիրը նկատի առնուեցաւ Նախարարաց Խորհուրդի երէկուան նիստին մէջ։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՀԱՂԴՐ ՓԱՇԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ասկիր առաջ յայտնուած կասկածներու վրայ պաշտօնէ հանուած էր պատերազմական նախարարութեան պիտոյից հիւղի տնօրէն Իսմայիլ Հաղդր փաշա և որոշած էր դասաւանի ենթարկել զինքը։ Այս անգամ մարաշխատ Իսրահիմ փաշայի նախագահութեան տակ մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ յիշեալը դատելու համար։

Այդ յանձնաժողովը այսօր իսկ պատերազմական պաշտօնատան մէջ նիստ գումարելով պիտի զրաղի պիտոյից վարչութեան հաշիւներու քննութեամբ և պիտի լսէ Իսմայիլ Հաղդր փաշայի բացատրութիւնները։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 14 Յունվ.— «Միութիւն» Պալքանեան պատուիրակէ մը կ'իմանայ թէ Պալքանեան պատուիրակութեանց անդամները կը պատրաստուին մեկնիլ Լոնտոնէն դաշնակիցներուն ծանուցագիրը Թուրքիոյ յանձնուելէն անմիջապէս վերջ։

Մինչեւ այս իրիկուն ոչ մէկ տեղեկութիւն յայտնուեցաւ տերութիւններու Բ. Դրան տալիք ծանուցագրին ներկայացնելու ձեւին մասին, Պոլսոյ դեսպաններ պիտի որոշեն այդ ծանուցագիրը ներկայացնելու թուականը։

Թուրքիոյ տալիք պատասխանին մասին տեղեկութիւն չկայ, բայց ոչ մէկը կը յուսայ թէ անիկա դաշնակիցներուն անպատասխան ըլլալ տաքեր բան մը ըլլայ։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յուսան թէ Թուրքիոյ պատասխանը թշնամութեանց վերսկսումը արգիլելու բնոյթը պիտի ունենայ, և նոր խիստ այն կարծիքը կը յայտնուի թէ պատերազմի վերսկսումը լաւագոյն միջոցը պիտի ըլլար ներկայ պայմաններուն մէջ, հայտնութիւն կնքելու համար։

Պալքանեան շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ դաշնակիցները հայտնութիւն պիտի կնքեն անմիջապէս երբ Թուրքերը իրենց պայմաններ ընդունին։ Բայց եթէ պատերազմը վերսկսի, դաշնակիցները պատերազմին տուած արդիւնքներուն համեմատ պիտի փոխեն իրենց պահանջները։

Սոֆիա 14 Յունվ.— Թաղաւորը եւ նախարարները կէս գիշերին Մուսթաֆա Փաշա պիտի մեկնին, ուր պիտի տեսակցին Զօր. Սավօֆին և Պուլկար չորս բանակներուն հրամանատարներուն հետ։ Պորիս և Սիրիլ իշխանները արդէն մեկնած են Մուսթաֆա Փաշա։

Բարիզ.— Երեսփ. Ժողովը 345 ձայնով Պ. Տէշանէլը նախագահ ընտրեց Ժողովին, ընկերվ. Պ. Վայեան 61 քուէ ստացաւ, 96 հատ հատ ալ ձերմակ քուէ տրուեցաւ։

Ներկայիս 272էն 221 ձայնով Պ. Տիւպոնթը նախագահ ընտրեց ծերակոյտին։

զանիկա փողոց նետեր է՝ այնպէս՝ ինչպէս մէկը գուրս կը նետէ նեղաշուրջ առարկայ մը... Ցանդուզն մէկն է ապահովարար։

— Համարձակեցաւ ձեռքը դպցնել Հաւատարմութեան գործակալի մը վրայ, բաւ թագաւորը կասկածի երեւոյթով մը։

Էսբինոզա խոնարհեցաւ ի նշան հաւատարմութեան։

— Այն ատեն, բաւ Ֆիլիբ կտրուկ չեչտով մը, պէտք է պատժել զայն... ո՛րքան ալ դեսպան ըլլայ։

— Նախ հարկ է հասկնալ թէ այդ Պարոն Բարտելլանը ի՞նչ կ'ուզէ և ի՞նչ կրնայ։

— Թերեւս, ըսաւ թագաւորը, միշտ սառնադէմ։ Բայց անկարելի է անպատիժ թողուլ Պեռական գործակալի մը եղած նախատինքը... Օրինակ մը պէտք է։

— Արտաքին երեւոյթները պաշտպանուած են, գործակալը հրամաններ չունէր... Իր սեփական նախաձեռնութեամբը գործեց և ծայրայեղ եռանդով... Կարգապահութեան դէմ ծանր թերացում մըն է այս, խիստ պատիժի արժանի, և այս պատիժը խստիւ պիտի տրուի իրեն... Այս օրինակն ալ անհրաժեշտ է մեր սի՛ն գործակալներուն համար, որոնք իրենք իրենցմէ նախաձեռնարկ կ'ըլլան, մինչ իրենց պաշտօնն է գործադրել միայն իրենց մեծերուն հրամանները, առանց հարցնելու չանալու... Գալով Պ. Բարտելլանի, պիտի կրնանք պատրուակ մը գտնել... եթէ հարկ ելլայ։

— Լա՛ւ, ըսաւ թագաւորը անտարբերութեամբ։

Եւ ոտքի ելլելով, յանկ և վեհափառ դնացքով մ դնաց տեղաւորուելու աշխատութեան սենեակն մօտ, և իր անձնական մթնատուր դէմքովը.

— Ներս բերէ՛ք Տիկին Իշխանուհի Ֆաուսթան։

Եւ Ֆիլիբ Բ. նստաւ իրեն սովորական դիրքովը.

ալ ոտքը ձախին վրայ խաչաձեւած, արմուկը թիկնաթոռին բազուկին վրայ, կղակը դոց կոուփին վրայ կրթնցուցած։

Էսբինոզա խոնարհեցաւ խորապէս, գնաց հաղորդել թագաւորին հրամանները, և վերադառնալով տեղ գտնեց զգուշութեամբ պատուհանի մը անկիւնը, Պարպա Բօհայի մօտ։

Միւնոյն վայրկեանին Ֆաուսթա մուտք կը գործէր։ Կը յառաջանար յամրաքար ան դերապատիւ վեհափառութեամբ, որ բոլոր ճակատները կը խոնարհեցնէր, սեւ աղամանդէ իր աչքերը, լայն և լուսաստիւռ, կը թառէին Ֆիլիբի աչքերուն վրայ, որ, անդգած, իր արուեստական անշարժութեան մէջ սառած, կը սեւեռուէր անոր վրայ ճշմարտապէս արքայական յամառութեամբ մը։

Գոռոզութեան այս՝ երկու ուժերուն միջեւ առաջին չիւռմին իսկ, մենամարտը անողոք կը ծանուցուէր։ Երկու նայուածքները, սուրերու նման, առաջին հարուածը տալու մրեւնոյն ագնութեամբ, ամէն ընդդիմութիւն խորտակելու մրեւնոյն կամքով, զիրար կը չշոչափէին։

Մրայն թէ, մինչ թագաւորին նայուածքը պաղ էր։ հրամայական, չանթահարիչ, մէկ անգամով զարնելու միտող չեշտ հարուածի մը պէս, Ֆաուսթայի նայուածքը պարփակուն կ'երեւնար, անբացատրելի քաղցրութեամբ և միանգամայն անդիմադրելի ուժգնութեամբ, որ կը ձգտէր պարզապէս զէնքնկէց ընելու։

Եւ այս երկու հաւասարապէս տիրապետող ներքաւ դիրքերուն անձկալից պայքարին մէջ, Էսբինոզա առանց իր դիմագծութեան վրայ քանով մը յաջողութեան ուրախութիւնը մատնելու, իբրեւ լուռ վկայ, նշանակեց առաջին հարուածը Ֆաուսթայի համար։

ՔԱՐԼՄԱՆ

ԹԱՐԻԹ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ ՄԵԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Նկատի առնելով մեր արտաքին և ներքին ցուցափեղկերուն մէջ ցուցադրուած կաղանդչէքի առարկաներու մեծ ընտրանքը, և անոնց գիներու չափաւորութիւնը, կը յանձնարարենք մեր յարգելի յաճախորդներուն որ մեր ցուցանդէսը այցելել առաջ ուրիշ տեղ գնումներ չընեն։

ԳԵՆՏՆԱՑԱՐԿ

Բրդեղէններ, բամպակեղէններ, հովանոցներ, մետաքսեղէններ, տուպիներներ, պրոշրիներ, ժանեակներ, կալծնոր, ժապաւէններ, քօղեր, գուլպաներ, ձեռնոցներ, փանէլաներ, ժիլետներ, թաշկինակներ, փողկապներ, էշարբներ, ֆիչիւներ, զոդնոցներ, մարօքէնէ առարկաներ, գոհարեղէններ եւն.։

Ա. ՑԱՐԿ

Կիներու յատուկ հագուստեղէններ, քօսթիւմ—թայէօր, շրջազգեստներ, վերարկուներ, ներքնազգեստներ, անթափանց վրանոցներ, պլուզներ, ժիլետներ, բուրդէ ժաքէթներ, ուսնոցներ, էշարֆներ և մուշտակէ մանչոններ։

Բ. ՑԱՐԿ

Տղոց յատուկ հագուստներ, շրջազգեստներ, քօսթիւմներ, ժաքէթներ, փանէլաներ, գլխարկներ, սրբնապաններ, վերարկուներ, անթափանց վրանոցներ, այրերու յատուկ ներքնազգեստներ, կիներու յատուկ ճերմակեղէններ, սեղմիրաններ, վզապանաներ, վարագոյրներ, գորգեր, ծածկոցներ, մատաբոլամներ, անձեռոցներ, սեղանի ծածկոյթներ եւն.։

ՎԱՐԵՐԻՆ

Գ. ՑԱՐԿ

Կիներու և ազոց յատուկ գլխարկներ, պատրաստ և յանձնարարութեամբ, նորոյթի յատուկ իրեղէններ, փետուրներ, ծաղիկներ եւն.։

Դ. ՑԱՐԿ

Զափու վրայ քօսթիւմ—թայէօրներ, ոերարկուներ։ Այս ճիւղը կը վարէ մեր ամէնէն ճարտար ձեւագէտ-ներէն մէկը։

Ե. ՑԱՐԿ

ՍԱԼՕՆ—ԲԱԹԻՍԸՐԻ

Ամբողջ օրը բաց է.— Կէս օրէ ետք երաժշտութիւն

5004 ԱՒԵԼԻ ՑԵՂ.

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է։ ՊԻՏԵՆՃՐԱԳԱՆ ՎԱՃԱՌՔԱՆ

ՄՈՒՏՔԸ ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԱԶԱՏ Է

Մեր վաճառատունները բաց պիտի մնան այս կէրպով

ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՕՐԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵԱՑ ԵՐԿՍԵՌ

ՎԱՐԺԱՊԱՆ Ի ԳԱՐԹԱԼ

Եսմնամեայ Խատաւի

Հինգերորդ տարեշրջան

Վարժարանս նոր տարեշրջանէն սկսեալ Խատաւի վրայ ծաւալուած բլալով, դասարաններու կազմութեան համար արժէքն արձանագրութիւն արձանագրութիւն քացուած է մայրաքաղաքիս և շրջականներու, ինչպէս նաեւ դաւառացի աշակերտներու համար։ Կրթական ճոխ ծրագրի մը համաձայն մեծ խնամքով կ'ուսանցուին Հայերէն, Թուրքերէն Ֆրանսերէն և Անգլերէն՝ իրենց իակ սեպհական լեզուով և խօսելու վարժութեամբ (բառաթիք), նոյնպէս գիտութիւնները և ուսման անհրաժեշտ բոլոր ճիւղերը, մասնաւորաբար վաճառականութիւն, տոմարակալութիւն, անտեսական և առեւտրական գիտելիք։ Իսկ աղջիկներու համար սահմանադրութիւն, կար և ձեւագիտութիւն տեսական և գործնական։

Դիւերօթիկները կը վայելեն մայրական խնամք, կանոնաւոր հոգածութիւն և ընտիր սնունդ՝ առողջապահիկ պայմաններով։ Շէնք ընդարձակ, գեղեցկագիր և օդաւէտ ընդարձակ պարտէզով։

Հիմնադիր Տնօրէն
ԳԱՌՆԻԿ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՏՔԹ. Գ. ՍՈՒՐԵԱՆ

Բժիշկ Ֆրանսական Հիւանդանոցին և Նախկին Տնօրէն-Բժիշկ Ֆրանկախտի հիւանդանոցին

Մ Ա Մ Ն Ա Գ Ի Տ

Ֆրանկախտի, արանց և կանանց ծննդամիջական և վիրաբուժական հիւանդանոցին

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈ ԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

Իր երկար փորձառութեան շնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կուրմիլիթէ) ֆրանկախտը, սեմնահոսութիւնը, առնական կարողութիւնը, ի հարկին երեքարարուժութեամբ և Ռէնթգէնի ներարկումով։

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաշտաբի խանգարումները։ Հոսումները և արանց զժուարամիզութիւնը, քրօնիք և միկանի հիւանդութիւններ և քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նորագոյն գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1-6 (Լ. Ե.) Պազէճ Դարու Համիտիյէ-Սէպիլի դէմ Իւթիւճեան դեղարանի վերի յարկը իր մասնաւոր սրահին մէջ։

ՀԱՏԱՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒՐՈՊԱ-ԹՈՒՐՔԵՐՈՒ «ԹՈՒՐ ԼԷ ԲԼՕՐԼԷ ՏՕՐԻԱՆ»

Հայկական պահանջներուն նուիրուած

ԲԱԲԱԿԱԼԼՕ

Աշխարհաճոյակ պատկերազարդ քաղաքական երգիծաթերթ «ԼԷ ՄԱԹԷԼ», «ԼԷ ԹԱՆ», «ԼԷ ԺՈՒՐՆԱԼ» եւն. քաղաքական օրաթերթեր

—

Դաւառական լրագրավաճառներու մասնաւոր ղեկ։ Դիմել Պոլիս, Պալը Ալի ճամբէսի թիւ 72, Եկրան գործակալութիւն, Սուեփան Բիւրքեանի։

ՏՔԹ. ԲԱՆՃԱՆ

ՄԱՆԱԳԻՏ

ՍՐՏԱԳԻՏ, ՄԾՆՈՒԱԲԱՆ ՕՐ ՀԱՆՈՒՆ

[illegible]

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈ ԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

Իր երկար փորձառութեան շնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կուրմիլիթէ) ֆրանկախտը, սեմնահոսութիւնը, առնական կարողութիւնը, ի հարկին երեքարարուժութեամբ և Ռէնթգէնի ներարկումով։

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաշտաբի խանգարումները։ Հոսումները և արանց զժուարամիզութիւնը, քրօնիք և միկանի հիւանդութիւններ և քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նորագոյն գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1-6 (Լ. Ե.) Պազէճ Դարու Համիտիյէ-Սէպիլի դէմ Իւթիւճեան դեղարանի վերի յարկը իր մասնաւոր սրահին մէջ։

ԱՌԱՋԻՆ ԶՐԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՏՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՄԱՆՆԱԴԱՐԴԷՍ ԲԱԺԻՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԳԱՒԻԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Դիտական վերջին նորութեանց համեմատ առանց ցաւ պատճառելու կը դարմանէ ջերմամիզութիւնը, ֆրանկախտը, երակափորձութիւնը, առնական անկարողութիւնը և դժուարամիզութիւնը։

Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պահճէ գաբու, Նէքէրճի Հաճի Պէքիրի անկիւնը, Մերճամիճեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ԶՐԻ 30—2

ԳԱՐՍԳԱՃԵԱՆ ԹՈՒՄԱՍ

ՅԱՅՏԱՐԱԿԱՏԱՐ

[illegible]

ՏՕՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀԳԻԼՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ՕՐԷՔ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

[illegible]

ԶՐԻ

ՏՕԳԱՅԱՏԱՒԵՐԸ ՈՒԻՍԱՄԱԴԷՄԻՆՈՎ

ՀԱՏԷՔ Ի ԳԱՐՄԱՆԵՒ.

Քաղաքական Թմշկական և Ընդհանուր Ճառագիտական Ժողովներուն

Շատ մը երեւելի բժիշկներէ գործածութիւնը յանձնարարուած և ազդեցութիւնը բժշկական գիտութեան մէջ աներկայ եղող «Բիւմաթիզմինը» դրէն գործածելով ընդհանուր յաջողութիւնը (հին և երկարատեւ, սուր, յոգնակիկ, ջղային և գլուխի սկրոֆուլային) յաւելը յաջողութեամբ կը դարմանէ։

Տարիներով այս հիւանդութիւններէն տառապողները «Բիւմաթիզմինին մէկ շիշին գործածութեամբ անդամ անոր գերազանց ազդեցութիւնը պիտի տեսնեն։

ՇԻՇԸ 7 ԴԱՀԵԿՆԻ է

Արտօնատէր՝ գեղագործ Յակոբ Ղազարեանեան Պոլիս Գալաթա, կ'ղրկուի նաեւ գիւղական գեղագիտանոցը։ Դաւառներէն յանձնարարութիւնները 2 դրուշ փոստի ծախքով մեզի կ'ընդունուին։

ԳՕՐԾԱԿԱԼ

Ագ Շէհիրի մեր նոր գործակալն է Յարութիւն էֆէնտիան, որուն ալեաց է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և Մանզումէի քաժնոց գործերուն համար։

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵԻՈՐ

ՆՈՐԱՄԻՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ

Ե Ի

ՏՂԱՅՈՑ ՀԻՒԱՆԴԱԲԵԱՆ ՄԱՄՆԱԳԷՍ

ՏՕՔԹ. Օ. ԿՈՐԵԿԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ ՀԱՐԶԱ, ԱՆՆԵՒԱՆՑՈՒ

ՄԱՆՆԱՍՏՈՒԱԾԱՆԱՆ ՀՈՒԴԱՒՈՐ

Հիւանդ կ'ընդունի ուրբաթ և կիրակի զատ միւս օրերը դիրեկ վերջ իր բնակարանը Բերա, Թարլա Պաշը, թիւ 12։

59—7

ԼՕՏ

Ինչու այսքան չատ ձկներ իւղ կը գործածուին անարիւն և տկարակազմ արուագոյց հաժար։

Որովհետեւ ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ Լօտ գործածաւոր վիճակի մէջ, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար ոյժ չի կրնար ունենալ. անոր ամէնէն լաւագոյնը և թարմը պէտք է փնտռել Հայկ Ալլահվէրտիի դեղարանը, Պահճէ Գաբու Եէնի Բօսթանճէ Ճառտէնի։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանզումէի» անօրէնութիւնը դիւրութիւն մը տալու համար ժողովուրդին Հանրային Գործակատարութեան ընկերութիւն մը կազմած է կարգ օրէնքով և ձեռնհաս անձնաւորութիւններէ բաղկացած, զոր կ'սատանէ թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն յանձնարարուած դատական փոխանորդութիւնները, դատական և վարչական հնազանդութիւնները, դիմումագրութեան վերաբերեալ գործողութիւնները, թէմիթիւի և կալուածական տուրքերու գանձումները, գրաւական փոխառութիւնն և առուծախի կալուածական մէնթոգրութիւնները, մենաշնորհի խնդրանքները, փոխառատունները պաշտօնեայի մասակարարութիւնը խիստ դիւրամատչելի վարձքով և կատարեալ ազնիւութեամբ։

Դիմել Պաշ Ալի հասուէքի «Մանզումէի» խորհրդատան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան անօրէն Ծ. Փաքաթլեան էֆ.։

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՆԱԳԻՏ

ԾՆՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐՔԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գիտական և Ազգ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած բլալով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, երիկամունքի (պէսպրէք), միզափամփուշտի բրօնքիթի բորբոքումներ, դէղ դարմանումէ յառաջ եկած ամորձիքներու ուռեցքներ, անկարողութիւն, ամլութիւն, քրօնքիթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար Վիսիի նորագոյն գործիքով մասած, արգանդի և ձուարաններու ախտաբանութիւններ։

Դպրիկանարքաի համար սովորական դարմանումներու հետ Լուիսիի Սալվարսանի երակային ներարկումները մասնաւոր ինամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վատէմանէն, իր դարմանումներուն տակ գտնուած տիւանդներուն թարաքի, մէղի, խուիսի մանրէաբանական քննութիւններ առանց վճարումի։ Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Եէնի Բօսթանճէ Ճառտէնի թիւ 4, Հայկ Ալլահվէրտի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրերը ձրի։

ՏՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ ԹՍՊԻՊ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐՔԱՅԻՆ ԱԽՏԱՐՈՒՄ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շեշլի, Օսման ագէի դարմանոցն մասն. Հանեան ազատարանի իր յարկաբաժնին մէջ։

Ազգաց և կանանց ինչպէս նաեւ ազգաց ամենազգի հին և նոր տարաբոյ, ազատաբոյ, ազիզնէրու, երիկամներու, արտաքոյ հիւանդութիւններուն ամենայն ամենարիկան նորագոյն մեթոտներով ի գործածութիւն։ Ծրանեակաբոյ և անոր հետեւանք բոլոր յատուկ հիւանդութիւնները ամենարագութեամբ և բոլորովին նոր դարմանումներ։ Սամանոի ներարկումներով կը բուժէ բոլորովին ազգաց զանազան արգելք՝ և է ցաւի և ազգաց զանազան արգելք։

Որպէսզի ոչ և է մէջը չի վարակուի միքրոպով և գուէրայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիրարկուած և յաջողութեամբ գործածուած նորագոյն միջոցներով պատուաստամ ալ կը կատարուի։

Ուրբաթ օրերը մինչեւ կէս օր ձրի։

ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ

ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոֆէսէօր Երլիխի վերջին անգամ գտած 606 Սալվարսան դեղերով կատարելագոյն կը բուժէ հին և նոր գաղիական ախտերը, միմիայն մէկ էնյէքսիոնով։ Նաև կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի և բրօնքիթի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Թրանվէյի ճամբուն վրայ Ֆէպիւս լուսանկարչատան առաջին յարկը։

Մանաւ.— Ամէն տեսակ գործողութիւններ մեղանչքի և սրգանդի հիւանդութեանց մասնաւոր ինամք։

Սպիտակ Դեղարան

Դ. ՀԱՃԵՆ

ՍԻՐԲԷՃԻ ՊԱԳԸԼԱՒԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ

Գալոյ հրապարակին ոչնչ չենք։ Դեղագիրս ոուր չենք։ տաժ. կ'ըսէք՝ գուցէ որ տուած դեղերնիդ թարմ չլլայ, բոլորովին գեղ որ գոյութիւն ունի, նոր դարձէն ներել, տուր. գինեցէք անգամ մը դեղարանս ուր կայ ժամանակ հոգատարութիւնս։ Ամեն տեսակ դեղերի գտնուելիք։

Դեղարանիս կը գտնուին ամէն ժամ ամենանոր դեղեր, ամէն տեսակ հիւանդութեանց վերաբերեալ ախտի և ցաւերու։ Վերջերս հնարուած ամենաջիգ Տոյչ Ռոգուլրեան էֆ. իր գլխին հասատատած է գեղագործի, վրայի յարկը ուր եղ գտնուի ամէն տ. ուրբաթի օրերը քաղաքականապես ձրի։

Դաւառացի հիւանդներու ուշադրութեան. նարարեմ իրենց ժամանակ բերելու դեղերնիս։

30—40

Արդարեւ, յամբաքար կարծես ցուցելով, թագաւորը աչքերը դարձուց և թեթեւ կարմրութիւն մը դունաւորեց իր կապարագոյն այտերը։

Այն ատեն Ցաւուրթա ծանցաւ արքունի խորին յարգանքներուն՝ ամէնէն անթերի ձեւով։

Բայց իր կացուցիրքերուն վրայ ներդաշնակութենէն, սիրազարած գլխուն կացքէն, կայծակնացայտ նայուածքէն կը բղխէր ա՛նքան վեհանոյշ հեզինակութիւն մը որ կարծես կը եղմէր զայն որուն առջեւ կը խոնարհէր ինք։

Եւ տպաւորութիւնը ա՛նքան դրա՛ւիչ էր որ Էսքինօզա չկրցաւ հիացումը քանել, և մրմնջեց.

— Աստղազարան դերասանուհի։

Եւ թագաւորը, թերեւս չլացած ,այս լուսափաղի կուսին դիմադրիչին դեղեցկութենէն, զրաց իր անուանելի հպարտութեան ընկճուիլը։

Ոտքի ելաւ, երկու արագ քայլեր առաւ, դլուխը բացաւ սպանիական գոռոզ վայելչութեամբ դրոշմուած շարժուձեւով մը, և անոր ձեռքը քանելով, վեր հանեց խոնարհութիւնը չաւարտած, առաջնորդեց դէպի թիկնաթոռ մը ըսելով ծանրօրէն.

— Հանեցէ՛ք նստիլ, Տիկին։

Այս հպարտ վճռապարին, պալատական սովորութեանց այս ամենաքծանդիր պահպանող կողմն այս անակնկալ շարժուձեւը, որ ապեցուց Էսքինօզան, ամենէն փայլուն յաղթանակը կը կազմէր Ցաւուրթայի համար։

Ցաւուրթա ժպտուն համարձակութեամբ մը, իր ընդարձակ հանձարին գերազոյն կախարդանքին վճռուած հարկի մը պէս ընդունեց ինչ որ, թերեւս, կանարի դեղեցկութեան ընծայուած գրպաս մըն էր ոսկի։

Նիին, բայց վայրագ բնոյթով մը կը փախչէր ամէն յարաբերութիւններէ, և ոչ ոք կրնար պարծիլ թէ լուսած ըլլայ Պարպա Բօեայի խօսիլը, ի բաց առեալ թագաւորին մէկ հրամանը գործադրելու պարագան։ Այդ զարագային ալ սակայն խստիւ անհրաժեշտը միայն կ'ըսէր։

Թագաւորը, իր փարթամ և ծայրայեղօրէն չափուած ձեւուած տարազին մէջ իրեն սովորական եղող մթաստուեր և սառուցիկ դէմքովը, ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր էսքինօզայի բացատրութիւններուն։

— Ցաւուրթա իշխանուհին, կրսէր մեծ հաւատաքննիչը, նոյն ինքն է որ երաղեց վերանորոգել Յովհաննու Պապտիչին ուանդութիւնը։ Նոյն ինքն է որ դաղացուց Սէքսոտոս Ե.ը և քիչ մնաց պիտի տապալէր զայն իր քահանայապետական գահոյքէն։ Իմացականութիւն մըն է, ինչպէս նաեւ լուսնոտ մը... Հարկ է չափաւորութեամբ վարուիլ անոր հետ, իր աշակցութիւնը կրնայ թանկագին ըլլալ։

— Հապա այդ Բարտէլլան ասա՞ծը։

— Անոր մասին լսածներուս նայելով, անիկա սարկիս ոյժ մըն է, զոր հարկ պիտի ըլլայ մեկի հետ կապել ամէն գնով կամ խորտակել անողոքաբար... Բայց զայն դատելու համար պէտք է գործին վրայ տեսնել զայն... Իր ինքնութեան մասին բուռածները չափազանց խառնակ են... Սակայն կարելի է քանի մը տեղեկութիւններ հաստատել. այսպէս այդ Բարտէլլան ասպետը վաւերականօրէն Կոմս Մառժանսին է և կ'արհամարհէ այս տիտղոսը... Թերեւս նկարագիր մըն է... Եթէ սակայն այս տիտղոսը անքաւական ներեւայ իրեն։ Միւս կողմէ, իր Սէվիլ հասած օրն իսկ, իմ գործակալներուն մէկուն բաներ է... Այս Բարտէլլանը

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ՀՈՎՈՐԴԻ

Հիւանդութեանց

*Բարեկի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ամենարագիկ եւ ցաւազրկ գործողությամբ եւ ամէն նոր մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կ'դարմանել [illegible], ջղային զգայնամ եւ գլխուոյ ցաւերը, ականջի խժալ եւ ականջի, ցնցումի, քարերի, երիկամունքի եւ կանանց ամենայն հիւանդութիւններու։ Նամակագրութեամբ եւ ինքի գրաց ամենայն նիւթերուն, [illegible] գրաց ամենայն նիւթերուն։ Հիւանդները [illegible] գրաց ամենայն գրաց։ Հիւանդներ [illegible] գրաց։ Հիւանդներ [illegible] գրաց։ Հիւանդներ [illegible]